

KADIN VE SPOR

S0286/11

İ KÜTÜPHANESİ
ERKEZİ VAKFI
İANDASI

KADIN ESERLERİ
KÜTÜPHANESİ
VE BİLGİ MERKEZİ
VAKFI

WOMEN'S LIBRARY
AND INFORMATION
CENTER
FOUNDATION

KURULUŞ YILI / FOUNDED IN 1990

SD 286 / 11

VAKIF YAYINI / PUBLICATION
NO . 18

KADIN ESERLERİ KÜTÜPHANESİ VE BİLGİ MERKEZİ VAKFI

Vakıf Kurucu Üyeleri / Founding Members

Füsün Akatlı, Jale Baysal, Aslı Davaz-Mardin, Füsün Ertuğ, Şirin Tekeli,

Vakıf Yönetim Kurulu / Members of the Executive Committee (2000)

Aslı Davaz-Mardin, İmren Sipahi, Saliha Paker, Nevval Sevindi, Aysel Namlı

Kadınların Belleği

Tüm dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de kadınların kendilerini ifade etme, yaşamlarını yazيا aktarma, dolayısıyla gelecek kuşaklılara tanıklıklar bırakma konularında karşılaşıkları yasal ve toplumsal eşitsizlik nedeni ile erkeklerle göre olanaklarının çok daha sınırlı olduğu bilinmektedir. Londra, Paris, Amsterdam, Berlin, Sydney, Cambridge (ABD) gibi birçok dünya kentinde kadın konusunda bilimsel çalışmaların daha kolay yapılabilmesi ve kadınların gök yörüngü birimlerinin derlenebilmesi için kadın konulu Kütüphane, Arşiv ve Bilgi merkezleri oluşturulmuştur. Ülkemizde de aynı amaçlı bir merkez, İstanbul'da Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı tarafından 14 Nisan 1990'da hizmete sunuldu. Kütüphane'nin amacı Vakıf Senedi'nde şöyle belirtilemektedir: "Kadınların geçmişini iyi tanımak, bu bilgileri bugünün araştırmacılara derli toplu bir şekilde sunmak ve bugünün yazılı belgelerini gelecek nesiller içi saklamak." Türkiye'nin ilk ve tek Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi, İstanbul Büyük Şehir Belediyesi'nin tahsis ettiği Fener'deki tarihi yapıda çalışmalarını sürdürmektedir. Hizmete açıldığı tarihte raflarında 100 kadar kitap bulunan Kütüphane'nin 11 yılda kadınlar tarafından ya da kadınlar hakkında yazılan 9000'ü aşkın başlıktı kitabı, 250'yi aşkın süreli yayını ve onbinlerce kupür, makale, belgeden oluşan koleksiyonları ve kişilere, kurumlara ait özelleri arşiv okura sunabilen duruma gelmiştir. Gelenen bu aşama, Türkiye'de bu konuya duyulan ilginin ve bu işe emeği, zamanını, kısıtlı maddi olanaklarını sunan yüzlerce insanın çabalarının göstergesi olduğu kadar, Türkiye'de bir yerel yönetim - vakıf ortak çalışmasının da varolabileceğinin kanıdır.

Genel Kurul Üyeleri

Genel Kurul Üyeleri: Yeşim Arat (Öğretim Üyesi, Siyaset Bilimci), Emel Armutçu (Gazeteci), Şule Aytac (Sosyolog), İlşıl Baş (Öğretim Üyesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı), Fatmagül Berktaş (Öğretim Üyesi, Siyaset Bilimci), Serpil Çakır (Siyaset Bilimci, Kadın Araştırmaları), Ayşe Durakbaş-Tarhan (Öğretim Üyesi, Sosyolog), Esin Eden (Tiyatro Sanatçısı), Nazan Erkmen (Öğretim Üyesi, Ressam), Ruhsar Erten (Avukat), Hülya Gülbahar (Avukat), Seda Güler (Gazeteci), Tara Hopkins (Öğretim Üyesi), Aynur İlyasoğlu-Leblebicioğlu (Öğretim Üyesi, Sosyolog), Aysel Namlı (Halkla İlişkiler), Zeynep Oral (Yazar, Gazeteci), Saliha Paker (Öğretim Üyesi, Çeviri Bilim), Nevval Sevindi (Antropolog, Gazeteci-Yazar), İmren Sipahi (İktisatçı), Altan Şahinoğlu (Kamu Yönetimi), Tülin Tankut (Kimya Mühendisi, Yazar), Ülkü Terem (Ressam), Zehra Toska (Öğretim Üyesi, Türk Dili ve Edebiyatı), Meryem Turan (Avukat), Sevgi Yöney (Öğretim Üyesi, Siyaset Bilimci).

Sunulan Hizmetler

Çalışma Saatleri: Kütüphane, Pazartesi - Cuma günleri 10.30-18.30 saatleri arasında hizmete açık, Cumartesi-Pazar ve resmi tatil günleri kapalıdır.

Kitaplık: Kadınlar tarafından yayımlanmış 300 başlıklı altında 10.000'ü aşkın kitap, yazar adı, kitap adı ve konularına göre bilgisayara sınıflandırılarak işlemiştir. Tüm kitaplar açık raf sisteminde sergilenmekte ve araştırmacılara sunulmaktadır.

Süreli Yayınlar: 1867'den 1928'e dek yayımlanan kadın konulu 40'a yakın Osmanlıca derginin tüm sayılarının orijinal ya da fotokopileri ve 1928'den günümüze dek gemicisi yeni harflî Türkçe kadın dergilerinden 150 kadar süreli yayın bölümünün ana malzemesini oluşturmaktadır. Yabancı dildeki kadın konulu dergiler ise 120'nin üzerinde başlık sayısına ulaşmıştır.

Makale Arşivi: 1400'i aşkın Türkçe, İngilizce, Fransızca ve Almanca makale arşivlenmiş ve bilgisayar girişü yapılmıştır.

Kupür Arşivi: 1990'dan itibaren çoğu günlük gazetenin yanı sıra, Türkiye kadınlarının olduğu kadar dünya kadınlarının etkinliklerini, çalışmalarını içeren bu arşivde bugüne dek çeşitli başlıklarda 170 kütüphane malzeme derlenmiştir. Haftalık ve aylık magazin dergilerinden kupürler ve daha önceki yıllarda ait, kadına ilişkin konularda yayımlanmış makale, röportaj ve haberler kupür arşivinde derlenmektedir.

Panel metinleri, basılmamış tezler, makaleler, kadınlarla ilişkili her türlü bilgi, belge ve istatistikler çeşitli konu başlıklarında 140 kutuda toplanmıştır.

Arşiv: Kadınların özel belge, anı, mektup ya da yayımlanmış-yayılmamış çalışmaları özel koleksiyon olarak korunmaktadır, bağış yapan kişinin isteği doğrultusunda kullanıma sunulmaktadır. Arşivimizde halen 150 kutu'dan oluşan bir özel koleksiyon vardır. Bunun 19'u kişilere, 3'ü kurumlara aittir.

Sözlü Tarih Koleksiyonu: Bu bölümdeki arşivin nüvesi, üç yıl öncé Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü desteği ile yürütülen Kadın Sözlü Tarihi pilot projesi sırasında yapılan görüşmelerin ses kayıtlarının transkripsiyonları ve video kayıtlarından oluştu. Koleksiyonda 14 kadınla yapılan görüşme kasetleri ve bunlardan 4'ünün video kayıtları mevcuttur. Erenköy Kız Lisesi ilkokulları ve herbiri kendi alanına önemli katkılar yapmış meslek kadınları ile sözlü tarih görüşmeleri yapılmıştır. Halen kadın parlamentörlerle görüşmeler yapılmaktadır. Gelecek yıl bu araştırma materyali de koleksiyona dahil edilecektir.

Kadın Yazarlar Koleksiyonu: Yüzlerce kadın yazarla ilgili biyografik dosyalar ve onlar hakkında yazılmış makaleler toplanmaktadır. Bu konuda 260 arşiv dosyası mevcuttur.

Kadın Sanatçılar Daireti: Kadın sanatçılara ilgili biyografik dosyalar ve eserlerinin diaları toplanmaktadır. Bugüne kadar plastik sanatlar alanında eser vermiş 1072 sanatçı hakkında 76 arşiv kutusu materyal toplanmıştır.

Görsel Arşiv: Kuruluşundan bu yana başta Kütüphane bünyesinde gerçekleştirilen etkinliklerin görsel malzeme olmak üzere, Osmanlı'dan günümüze kadınlarla ilgili bilgi ve belgelerin görsel arşive de kazandırılması ve derlenmesi çalışmaları yürütülmektedir. Arşiv bugün konularına göre gruplanmış yaklaşık 1000 kadar dia, 250 renkli ve S/B fotoğraf, kartpostal, 15 video/film, 97 ses bandı ile 500 kadar yerli ve yabancı afişten oluşmaktadır.

Fotokopi: Fotokopi hizmeti yayın hakları çerçevesinde verilmektedir.

Üyelerle iletişim: Kütüphaneye yeni giren yayınlar, bağışlar, kütüphane etkinlikleri, üyelere ve ilgili kişi ve kurumlara Aralık 1991'den bu yana yayınlanmakta olan HABERLER bülteni ile duyurulmaktadır.

Etkinlikler: Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi'nde Konferans ve Sergi Salonu olarak ayrılan mekanda kadın konulu konferans, panel, senlik, konser ve benzeri etkinlikler düzenlenmektedir. Kurulduğu günden bu yana 300'ün üzerinde etkinlik düzenlenmiş olup, açılan sergilerden kütüphaneye bağışlanan yapıtlarla kadın sanatçılara ait önemli bir koleksiyonun çekirdeği oluşmuştur. Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı ayrıca üç uluslararası sempozyum düzenlemiştir ve bu sempozyumlara ev sahipliği yapmıştır.

Bilgi Hizmeti: Kadınları ilgilendiren hemen her konuda bilgi almak ve yurt içi ya da yurt dışı kurumlara ulaşabilmek için de Kadın Eserleri Kütüphanesi'nden yararlanılabilir.

Yayınlar

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı, kuruluşundan bu yana her yıl bir ajanda yayımlamaktadır. Kadın Ressamlardan Bir Kesit (1991), Kadın Fotoğrafçılarından Bir Kesit (1992), Kadın Sinemacılarından Bir Kesit (1993), Kadın Seramikçilerden Bir Kesit (1994), Kütüphane Koleksiyonlarından Bir Kesit (1995), İstanbul ve Kadın (1996), Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Kadın ve Giyim (1997), Osmanlıdan Cumhuriyet'e Kadın ve Eğitim (1998), Kadın Heykeltraşları (1999) ve Kadın Hareketinin Yüzyılı (2000) adı altında yayımlanan bu ajandalar görsel ve işlevsel olmalarının yanı sıra, bu dallardaki kadın sanatçları ve kütüphanemizi tanıtmak için bir arac olmuştur ve Vakıfın temel gelir kaynağını oluşturmaktadır. Ekim 1991'de İstanbul Kadın Eserleri ve Bilgi Merkezi'nde gerçekleştirilen Uluslararası Kadın Kütüphaneleri Sempozyumu tutanakları, Kadınların Belleği - Women's Memory adıyla Ekim 1992'de Türkçe ve İngilizce olarak basılmıştır. Kadın Eserleri Kütüphanesi Bibliyografya Oluşturma Komisyonu tarafından hazırlanan İstanbul Kütüphanelerindeki eski harflî Türkçe Kadın Dergileri Bibliyografyası (1869-1927), Nisan 1993'de basılmıştır. Kadın Hareketinin Kurulması ve Aşk-ı Vatan kitapları 1994 yılında basılmıştır. Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı ve Heinrich Böll Vakfı ile birlikte Hanımlar Aleminden Roza'yı 1928-1996 Kadın Süreli Yayınları Bibliyografyası 1998 yılında basıldı. Kadın Yazılıarı (1955-1990 Edebiyat Ürünleri Bibliyografyası aynı vaktiňin ortak yayını olarak 2000 yılında basıldı).

Destek ve Bağış

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı tarafından oluşturulan Kütüphane ve Arşiv herkese açıktır. Kütüphaneye üye olanlar HABERLER bülteni aracılığıyla hizmet ve etkinliklerimizden haberdar edilmektedir.

Vakıf çalışmaları üye bağışlarının yanı sıra ajanda, kitap, kartpostal satışlarından elde edilen gelirlerle sürdürülmektedir. Kitap-dergi alımlarında kolaylıklar gösteren yayinevi, kitapçı ve sahafların katkıları ile kişilerin kitap-belge bağışları da kütüphanenin zenginleşmesini sağlamaktadır.

Vakıfımıza parasal destekte bulunmak isteyenler **Türkiye Vakıflar Bankası Eteler Şubesi 2009197** nolu hesaba bağış yapabilirler. Parasal destegin yanı sıra elinizde bulunan, aileniz kadınlarına ait veya yaptığınız kadın konulu çalışmalarla ait her türlü yazılı görsel ve işitsel materyal kütüphaneye bağışlayabilir veya zarmanızın küçük de olsa bir bölümünü kütüphane çalışmalarına ayırmakla destek verebilirisiniz. Tüm kadın kurumlarının ayakta kalmak için ihtiyaç duyduğu "gönüllü kadın emeği"ni ve katkılarını bekliyoruz.

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı

Fener Vapur İşkelesi Karşılığı

Haliç 34220 İSTANBUL-TURKEY

Telephone : +9(0)212 534 9550

Fax : +9(0)212 523 7408

E-Mail : kadineserleri@cihannet.com

WOMEN'S LIBRARY AND INFORMATION CENTRE FOUNDATION

Women's Memory

As it is the case all over the world, also in Turkey, women have had limited access to education, to public expression and to publications, and because of that, documentation of women's history is a source of empowerment for women. Based on multifaceted collection of material, in a number of cities all over the world, information centres, archives and libraries related to women have been established in order to document women's lives and deeds and to facilitate research in women's studies. A centre, inspired by former examples, was opened with the same aim in mind on 14 April 1990, in Istanbul by the Women's Library and Information Centre Foundation. The Library resides in a historical building given by the Greater Istanbul Municipality. In the Foundation Bill, the purpose of the Library is stated as follows: "to gather knowledge about the history of women, to present this information in an organised way to those who do research and to preserve the written documents of the past and of today for future generations."

As the first and the only women's library and information centre in Turkey, the Library serves:

- 1) academic and non-academic research material on women's studies
- 2) material and data on women's organisations and institutions
- 3) access to press and the media organs in search of material related to women.

The Library's collection have grown outstandingly since the opening in 1990 and it can provide information to researchers with an updated collection of 9000 books, a rich collection of newspaper clippings since 1990, a moderate visual archive, a donated personal archives of women writers and women's institutions and an oral history archive.

Besides its crucial effect on the development of research on women's studies, the Library also has a long-term influence on the improvement of condition of women in Turkey because of the fact that it also serves as an information centre for women.

The success of the Library is the result of the efforts of people who offered their labour, time and limited financial facilities over the years. It also stands as an evidence of the collaboration between the local government and a non-governmental organisation in Turkey.

The Founders

The Women's Library And The Information Centre was founded by, Füsün Akatlı (Writer and Literary Critic), Jale Baydal (Former Chairman of the Department of Librarian Studies, University of Istanbul), Aslı Davaz-Mardin (Translator and Librarian), Füsün Ertuğ-Yaraş (Archaeologist and Photographer) and Şirin Tekeli (Researcher and Translator).

The General Board

The Library is administrated by the General Board and the elected Executive Board directs all the activities and the functions of the Library for one year.

Members of the General Board are: Yeşim Arat (Lecturer on Political Science), Emel Armutçu (Journalist), İmren Sipahi (Economist), Saliha Paker (Lecturer on Translation Studies), Fatmagül Berktaş (Lecturer on Political Science), Zehra Toska (Lecturer on Turkish Literature), Meryem Turan (Lawyer), Tülin Tankut (Chemistry Engineer and Writer), Şule Aytaç (Sociologist), Zeynep Oral (Journalist and Writer), Serpil Çakır (Political Scientist and Researcher on Women's Studies), Ruhsar Erten (Lawyer), Aynur İlyasoğlu-Leblebicioğlu (Lecturer on Sociology), Ayşe Durakbaşa-Tarhan (Faculty member and Sociologist) Nevvad Sevindi (Anthropologist and Journalist), Ülkü Terem (Painter), Sevgi Yöney (Lecturer on Political Science), Aysel Namli (Public Relations Specialist), Hülya Gülbahar (Lawyer), Seda Güler (Journalist), İslıl Baş (Lecturer on English literature), Esin Eden (Actress), Nazan Ekmen (Painter), Altan Şahinoğlu (Administration), Tara Hopkins (Lecturer).

Three Library staff fulfil the general functions of the Library: a public relations co-ordinator, a librarian, and a newspaper clippings co-ordinator. Two other staff help with the organisation of the various collections in the Library. The Library receives a regular voluntary help from the University of Marmara, Department of Archives' Studies.

Services

Working Hours: The Library is open to public Monday-Friday, 10:30am-18:30pm. It is closed at weekends and on public holidays. The Library may be opened on request for researchers on Saturdays.

Books: The Library has over 10.000 books, either written by women or on any topic related to women. All books are classified and computerised according to 'open shelf system' and are available for readers. The books can only be used in the Library and are not given out.

Periodicals: The periodicals section has 40 complete sets of Ottoman periodicals published between 1867-1928 on topics related to women, either in original copy or photocopies. The Library also has a periodicals collection in modern Turkish, written since 1928 and contains 150 different publications. Unfortunately this section is yet to be completed. The women's periodicals in foreign languages have reached over 120 titles.

Articles: Over 1400 articles in Turkish, English, French and German on women's studies are kept in here. Related entries can be found through the 'computer-aided retrieval system'.

Newspaper Cuttings: The collection contains articles, interviews and, cuttings from most daily newspapers, and weekly and monthly periodicals since 1990. 160 boxes of material on women have been accumulated in the archive.

Information on women's organisations, panel discussions, unpublished theses, documents, statistics and other types of information relating to women are classified under 45 headings and 341 sub-headings.

Archives: Personal documents, memoirs, published and unpublished works of women are kept in this collection and offered to the use of researchers according to the terms and conditions stated by the donators. Presently, the special collections section contains 150 boxes of material. The Library has 17 personal archives (Necile Tevfik-Biren, Safiye Hüseyin Elbi, Rezzan Yalman, Süreyya Ağaoğlu, Tezer Taşkiran, Mülkiye İlhan, Celile Butka, Pervin Ulusoy, Emel Aslan Akal, Fazila Atabek, Zerrin Ediz, Müjgan Gürçülen, Hasene Ilgaz, Sibel Özbuđun, Cahit Uğuk, N.H Yaşaroğlu and Dr. Rana Beşe) and 5 organisation archives (Ayırmacığa Karşı Kadın Derneği –Women Against Sexism, Roza Dergisi – Roza Magazine, Bički Dikiş Dershaneleri – Sewing School, Türk Hemşireler Derneği –Turkish Nurses Association, İlerici Kadınlar Derneği – Progressive Women's Association).

Visual Collections: Since the opening, the Library works on accumulating visual data and information both on the Ottoman and the modern period on subjects related to women. Presently, the collection includes 1000 slides, 250 coloured and black and white photographs, 105 postcards, 15 video and film tapes, 97 audio tapes and about 500 local and foreign posters. Again, they are all classified according to subject.

Women Artists Diateque: Aims at collecting the works of women artists of the past and the present. The collection has bibliographic files of 1072 women artists.

Photocopying Facilities: Photocopying is allowed in accordance with the copyright laws.

Communication with the Members: New publications, donations, activities and other information and news related to the Library are announced to members and to the friends of the Library in a newsletter titled Haberler (The News). Haberler is being published since 1991.

Information Services: The Women's Library provides information on any subject related to women. The Library also has an updated list of Turkish and foreign institutions.

Activities

The Library has a diversified range of cultural activities. In the last 11 years, these activities have proven to be a very good way of promoting the Library itself and the collection held in. Activities such as lectures, panel discussions, celebrations, concerts and other activities are held in the Conference and Exhibition Hall. The monthly exhibitions organised in the Library between October-June provide an opportunity to exhibit the works of women artists to public. The Library has organised over 300 activities since its opening, and donations made by the artists who have exhibited at the Library constitute the core of a large collection of works of women artists held at the Library. The Library also participated in two major international events held in Istanbul. The first one is the 1995 Annual IFLA (International Federation of Libraries Association) Congress and the second one is the 1996 United Nations Habitat II Conference. The Library also took part in the Organisation Committee of the International KNOW HOW Conference on the World of Women's Information.

International Relations

Since the opening, a special effort had been made to keep in contact with other women's libraries in the world and in this perspective the First International Symposium of Women's Libraries was organised by the Women's Library in Istanbul in October 1991. Proceedings of this symposium is published both in Turkish and English.

The Library was presented by one of the founders in the Second International Conference on Women's Libraries held in the United States.

The Library has European visitors frequently as well as having visitors from the rest of the world occasionally. In addition to using the Library facilities foreign visitors also receive free advisory help in their research on women studies in Turkey on request.

The Library had an active part in the 3rd International KNOW HOW Conference on the World of Women's Information held in Amsterdam in August 1998.

Projects

The Library has carried out three projects all sponsored by KSSGM (The General Directorate for the Problems and Promotion on Women), a sub-organisation of the Prime Ministry. These projects are:

- 1) A Bibliography of Books and Theses on Women Studies Printed in Turkey Between 1950-1990.
- 2) A Women's Oral History Pilot Project.
- 3) A Collection of 1994 Newspaper Cuttings and Articles on the pro-Islamic party Welfare Party's (Refah Partisi) Statements and Actions related to women.

Furthermore, the Library was funded twice by the Global Fund for Women for its refurbishment.

Publications

The Women's Library and Information Centre Foundation publishes an illustrated diary every year. So far the subjects chosen are as follow:

- 1991 A Selection of Woman Painters
- 1992 A Selection of Woman Photographers
- 1993 A Selection of Woman Cinematographers
- 1994 A Selection of Woman Ceramists
- 1995 A Selection of the Library Collections
- 1996 Istanbul and Women
- 1997 Women and Fashion from the Ottoman to the Republican Period
- 1998 Women and Education from the Ottoman to the Republican Period
- 1999 Woman Sculptures
- 2000 100 Years of Women's Movement
- 2001 Women and Sports

Besides having a visual content and information and being useful, the diaries are an important means of promotion of female artists and the Library itself, and are the fundamental source of income.

Our publications are as follow:

- Kadınların Bellegi: Uluslararası Kadın Kütüphaneleri Semposyum Tutanakları 8-10 Ekim 1991, İstanbul (Women's Memory: Proceedings of the International Symposium of Women's Libraries 8-10 October 1991), Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı (Women's Library and Information Centre Foundation), Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı Yayıni :4 (Women's Library and The Information Centre Foundation Publication: 4), English and Turkish, Metis Yayınları, İstanbul, 1991.
- Kadın Hareketinin Kurumlaşması: Fırsatlar ve Rizikolar (Institutionalisation of the Women's Movement: Opportunities and Risks), Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı (Women's Library and Information Centre Foundation), çeviren (translator) Meral Akkent, Metis Yayınları, İstanbul, 1994.
- Davaz-Mardin, A. (ed.), Hanımlar Alemi'den Roza'ya: Kadın Süreli Yayınlar Bibliografyası 1928-1996 (From Women's World to Roza: Bibliography of Periodicals 1928-1996, Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı ve Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı (Women's Library and Information Centre Foundation and Turkish Economical and Social History Foundation), İstanbul, 1998.
- Bal, B., (ed.), Kadın Yazılıları: Kadınların Edebiyat Ürünleri, Kadınlar Üzerine Yazılanlar ve Tezler Bibliografyası 1955-1990 (Women's Writings: Bibliography of Literature by Women, Articles on Women and Theses on Women), Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı (Women's Library and Information Centre Foundation and History Foundation), İstanbul, 2000.
- İstanbul Kütüphanelerindeki Eski Harflî Türkçe Kadın Dergileri Bibliografyası 1869-1927 (The Bibliography of Periodicals on Women in Istanbul Libraries Written in Ottoman Between 1869-1927), Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı (Women's Library and Information Centre Foundation), Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı Yayıni :3 (Women's Library and The Information Centre Foundation Publication: 3), English and Turkish, Metis Yayınları, İstanbul, 1992.
- Kurultay, C., (ed.), Çağdaş Türk Edebiyatında Kadın Yazarlar (Women Writer in Modern Turkish Literature), Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı (Women's Library and Information Centre Foundation), Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı Yayıni :7, (Women's Library and Information Centre Foundation Publication: 7) Belbim Yayınları, İstanbul, 1993.
- Toska, Z., (ed.), Zafer Hanım., Aşk-ı Vatan (For the Love of a Country), Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı (Women's Library and Information Centre Foundation), Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı Yayıni :10, (Women's Library and Information Centre Foundation Publication: 10), Oğlak Yayınları, İstanbul, 1994.

Support and Donations

The Library and the archives are open to the public. Presently we do not lend books. The number of people who became a friend and a member of the Library has now exceeded 800.

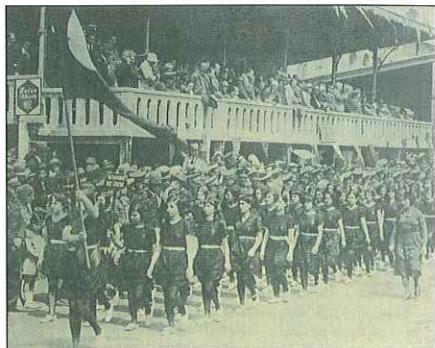
Besides the donations made by the members and friends of the Library, sale of diaries, books published by the Library and postcards are the main income sources for the Library. Furthermore, generous discounts and support are received by publishers, bookstores, second-hand booksellers, and personal donators. For donations Library's accounts details are Vakıflar Bankası, Etler Şubesi, 2009197. Besides your donations the Library would always welcome full or part-time volunteers who would donate their time.

**Women's Library and Information Centre Foundation
(Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı)
Fener Vapur İskelesi Karşısı (Tarihi Bina-Historical Building)
Fener-Haliç 34220 ISTANBUL-TURKEY
Telephone : +9(0)212 534 9550
Fax : +9(0)212 523 7408
E-Mail : kadineserleri@cihannet.com**

- 1929 Bayan Voleybol Takımı yok diye ilk kez erkeklerle sahaya çıkan Voleybolcu Sabiha Rifat Güreyman,
 1933 İlk milli forma ile yarısan sporcu, yüzücü Leyla Asım Turgut,
 1936 Olimpiatlarda ilk bayan sporcularımız eskrimci Halet Çambel ve Suat Aşenî Tarı,
 1948 Olimpiatlarda ilk kadın atletimiz Üner Teoman Ulupınar,
 1953 İlk ritmik jimnastik kız takımı,
 1957 İlk bayan Voleybol Milli Takımı,
 1958 Balkan rekortmeni atletimiz Gül Çiray,
 1964 İlk Bayan Basketbol Milli Takımı.

1980'den sonra kadınların sporcu olmaları, kadın olmalarından daha öne plana çıktı ve onlara bakış açısını da değiştirdi. Kızlar "baldırı çıplak" statüsünden saygı ve sevgi duyulan "sporcu" statüsüne geçti. Her milli maç yayını sonrasında, kızlara yönelik spor okullarında bir başvuru patlaması yaşandı. Burada eğitim ve toplumu yönlendirme aracı olarak televizyonun önemine ve rolüne değinmek gereklidir. O zaman tek kurum ve tek kanal olarak bu rolü TRT üstlenmiş durumdaydı. Belli bir kalitesi ve seçiciliği vardı. Ve izleyici de başka alternatif olmadığından 2-3 saat boyunca, sahada spor yapan kızları seyreden, başlarında sevinir ve gurur duyar, yenilgilerinde ise birlikte üzülürlerdi.

2000 yılına gelindiğinde ise, özellikle voleybolda kız takımları her yıl Avrupa'nın ilk dört takımı arasında finallerde mücadele etmektedir, bu üstün performans sonucunda 1999'da Eczacıbaşı Bayan Voleybol Takımı Avrupa Şampiyonu olmuştur. Aynı şekilde Galatasaray Bayan Basketbol Takımı 1999 senesinde Avrupa Üçüncülüğüünü kazanmıştır. Halen diğer takım sporlarında kadınların pek varlık gösterdiği söylenemez. Bireysel sporlarda ise, kişisel gayretlerle ulaşılan uluslararası başarılar görülmektedir: Yasemin Dalkılıç'ın dalmada dünya rekoru kırması, Uzakdoğu sporlarında kızlarımızın aldığı madalyalar gibi...

İzmir'deki şenliklere katılan okullardan İstanbul Kız Lisesi Talebeleri, Spor Âlemi Dergisi, 1922()*

Son yıllarda tüm gelişmiş ülkelerde, yarışma sporlarının yanı sıra, gündelik yaşam içerisinde yer alan spor da kadınlar arasında popüler hale gelmiştir. Bu gelişmede en önemli etken, günlük eksersizlerin ve dinlenme-eğLENME amaciyla yapılan sporun, zihinsel ve fiziksEL yararlarının daha iyi anlaşılması olmuştur. Özellikle kent yaşamının stresli ve durağan ortamında spor, fiziksEL ve ruhsAL hastalıklardan koruyucu ve iyileştirici bir rol üstlenmeye başlamıştır: Spor artık bir eğitim aracı ve gençleri kötü alışkanlıklardan koruyan, sosyal bir aktivite olarak algılanmaktadır. Bu konuda yapılan tıbbi araştırmalar yayınlandıKA ve kamuoyu bilinçlendikçe, kadınlar sporla daha çok ilgilenemeye başlamıştır. Dünya Sağlık Teşkilatı gibi uluslararası kuruluşlar kadınları spora kazandırmak için önemli adımlar atmış, spor imkanlarının kadın ve erkekler arasında eşit koşullarda dağılımını sağlayacak girişimlerde bulunmuşlardır. 1994 yılında yayınlanan Brighton Kadın ve Spor Deklarasyonu'nda altı çizilen konu: "Sporda güç, sorumluluk ve kaynak dağılımının cinsiyet ayırmı olmaksızın eşit olarak yapılması ve dengesizliklerin ortadan kaldırılarak, kadın-erkek arasında fırsat eşitliği sağlanması"dır.

Dünyanın genel spor platformunu oluşturan Olimpiatlarda bugün artık hemen tüm dallarda kadın sporcular yarışmaktadır. Yine de kadınların erkekler oranında spora katıldıklarını söyleyebilmekten halen çok uzaktayız. Son yapılan 1996 Atlanta Olimpiyatları'na katılan erkek sporcu sayısı 10.744 iken bayan sporcu sayısı 3.864'de kalmıştır. Kadın sporcunun katılım oranı erkeklerin Üçte biri kadar olmuştur. Bu katılım azlığı sadece spora özgü değildir. Burada, tüm diğer kadın sorunlarında olduğu gibi, erkeklerin düzenlediği bir dünyaya has, kadınların ihmali edilmişliği olayı söz konusudur. Spor aktiviteleri de insan haklarının ve kadın bağımsızlığının bir parçası olarak algılanmalıdır. Spor organizasyonu, kaynak bulunması, teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılması toplumun değerleri, ekonomik imkanları ve gençliğin yönlendirilme şekilleriyle yakından ilişkilidir. Türkiye'de kadınların spora katılımları ve fiziksEL aktivite olanakları, bulundukları bölgelere göre ciddi farklılıklar göstermektedir. Kuzeyde güney, doğuya batı, deniz kıyısıyla iç bölgeler, kentlerle kırsal alanlar arasında çok önemli farklılıklar vardır.

Ayrıca Türkiye'de devlet güvencesinin yeterli düzeyde olamaması, insanlar, özellikle de kadınlar için aile bağlarının ve sosyal ilişkilerin daha önemli olması gerekliliğini de beraberinde getirmektedir. Bu durumda spor katılımında engelleyici baskı halen hissedilmektedir. Kadının yaşadığı

çevre, sosyal statüsü, politik eğilimleri, kendisinin veya ailesinin dini inanışları genel yaşam biçiminde olduğu gibi spora bakışında da önemli roller oynamaktadır. Halen sporun ilk adımları sadece ve sadece okullarda verilebilmektedir. Eğitim sistemi ile beraber, bir spor politikasının geliştirilmesiyle ancak sporun yaygınlaşması imkanı doğabilecektir. 1990'da yapılan istatistiklere göre eğitim düzeyindeki hazır tablo daha çok yol katetmemiz gereğini gözler önüne sermektedir. Türkiye'nin % 48'i 25 yaşındaki nüfustur. Spor yapacak çağdaki 16-18 yaşındaki gençlerin sadece % 33'ü, 19-22 yaşındakilerin ise sadece % 10'u eğitim sistemi içerisinde yer almaktadır. Kadınların halen % 28 oranındaki bölümünü okuma yazma bile bilmemektedir, bu oran erkeklerde % 11'dir. Kadınların sadece % 56'sı ilkokulu tamamlamış, ancak % 6'sı lise, % 2'si ise yüksek okul bitirebilmiştir. İlkokul sonrası eğitimimdeki düşüş çok belirgin olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitim sistemi içerisinde tutamadığımız bu gençlerimize nerede ve nasıl spor yaptırabileceğiz? Hele eğitim fırsatı çok daha düşük olan kızlarımıza spor imkanını nasıl sağlayacağız?

Bazı spora gönül vermiş kişilerin ve kurumların katkılarıyla sadece büyük kentlerde, küçük çapta spor organizasyonları yapılmaktadır. Örneğin Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Bayanlar Komisyonu İstanbul'un fakir semtlerinde "Ücretsiz Spor Okulları" adı altında açtıkları basketbol ve voleybol kurslarında yılda yaklaşık 2000 gence spor imkanı sağlamaktadır. Geçtiğimiz dönem aynı okullar deprem bölgesinde de beş merkezde açılmış, Kızılıhaç kanalıyla gelen bağışla malzeme gereksinimleri büyük ölçüde karşılanmış, sporculara ve ailelerine büyük mutluluk kaynağı olmuştur.

1994 yılı istatistiklerine göre Türkiye'de aktif sporcu sayısı 321,057 olarak görülmektedir. Bunların yaklaşık 1/3'ünün kadın olduğu varsayılmaktadır. Bu durumda bayan sporcu oranı tüm kadın nüfusu içinde binde üç gibi ürkütücü bir sayı olarak karşımıza çıkmaktadır. 1990 yılında Almanya'da yapılan bir sayımda 15 yaş üstü bayanlarda bir spor kulübüne kayıtlı olanların, toplam kadınlara oranı yüzde 19'dur. Gerci Türkiye'de tamamen yarışma sporuna yönelik kulüpler bulunurken spor kulüpleri Almanya'da "herkes için spor" kapsamında yaygın olarak faaliyet göstermektedir. Bu tür kulüplerin Türkiye'de yaygınlaşması da eğitim çağı dışındaki kadınlara hizmet edebilir. Halen sayıları çok az olan bu tür kulüplerin üyelik aidatları çok yüksektir ve çok küçük bir kesime hitap etmektedirler.

Türkiye 1936'dan bugüne dek Olimpiyatlarla toplam 32 bayan sporcuyu gönderebilmiştir. Bu kadınlarımızın ortak özelliği bireysel dallarda yarışmaları ve muhtemelen kendi özel çabaları ve ailelerinin fedakarlıklarıyla ilgili spor ortamında bulunmalarıdır. Okçuluk, atletizm ve son yıllarda da Uzakdoğu sporlarında Olimpiyatlarla katılım olmuştur. Herhangi bir takım sporu bugüne dek olimpiyat düzeyine ulaşamamıştır, bu çok önemli bir göstergedir: Bugüne dek bir spor politikasının ve sisteminin meyvesi olarak değil, bireysel çabalarla başarılarla ulaşabilimiştir. Takım sporları ancak yaygın olarak yapılarak, yüzlerce sporcuya arasında seçme şansına kavuşarak, yılların emeğiyle yoğrularak belirli bir başarıya ulaşabilir. Bu da yaygın bir spor ortamı gerektirmektedir. Takım sporlarımızın dünya platformuna çıkip, madalyaların kazanılacağı günler geldiği zaman, Türkiye spor organizasyonunu başarılı olacaktır.

Burada kadın sporcularımıza bir çağrı yapmadan geçemeyeceğim. Kadın sporcuların, aktif sporculuk yaşamaları sona erdikten sonra bu işin yöneticilik kısmına mutlaka el atmaları gerekmektedir. Zira kadınlar yöneticilik yapmazsa, bu işi bilmeyenler yapacak ve kadınlarla ilgili kararları erkekler, belki de yetersiz olanları verecek, kadın kafilelerine erkekler başkanlık yapacak, bizim mevcut bilgilerimizin üstüne inşa edeceğimiz yeni projeler üretilemeyecek ve çağrı hiçbir zaman yakalayamayacağız...

Bizim baktığımız açıdan belki bir kişinin daha spora yapması önemli olmayıpabilir, ama o spora başlayan kişi için bu çok büyük bir öneme sahiptir. Lütfen spordan aldığım keyfi, kendine güveni, sağlığı, diğer bütün maddi ve manevi kazançları paylaşabilelim ve hizmetten kaçmayıalım.

Gelişmiş bir Türkiye'de başarılı bayan sporcularımı hep beraber izlemek, yaşamak ve alkışlamak umidiyle...

Dr. Y. Mimar Selcan Teoman
(Bayan Voleybol Milli Takımı Eski Kaptanı)

Emine Pehlivan, Bulgar Dimitrof ile yaptığı
güreş esnasında, Resimli Perşembe 30
Haziran 1927 (*)

(*) Ergün Hıçyılmaz Arşivi

WOMEN AND SPORT

The Year 1970: A gymnastics class in one of the most distinguished schools in Istanbul, even Turkey itself, where the pupils are thought in foreign languages. There are 25 girls in total from the two classes that join together for the lesson, however only three girls are actually taking part in the class; two Germans and a Turk. The other girls have been conspiring to get out of sports classes by getting fake doctor reports for the entire semester, and are either watching from the side or studying. Conversely to this, all of the boys from the same two classes are present. At that time and perhaps still today, Physical Education lessons were perceived as boys action, with girls having no inclination for it. Some girls totally refuse to do it based on aesthetic anxieties and fear of getting a muscular body.

The Year 1978: The Turkish Women's Volleyball Championship is being played in the Adapazarı Indoor Sports Arena. The 3,000 seater is full to capacity, with no seating space even on the steel rafters. All of the spectators are male. First ones to arrive have grabbed the space directly behind the bench where the substitute girls are sitting. After all, the girls both on the court and on the sidelines are wearing volleyball shorts. As if it is not enough just to watch, the spectators are hurling electricians' screws attached with elastic onto the court. Some of the girls have bleeding legs. Those who does take part in sports wearing shorts are not perceived as valuable for anything beyond 'the naked calf'.

The year 1980: For the first a Turkish Women's team is playing in the final of the European Volleyball Championships, held in the Czech Republic. They were beaten into second place by the home team but nonetheless they did something important which was never done before. They shook

"Spor Alemi" (Sport's World) magazine, 1922(*)

the image of Turkish women as perceived in Europe at that time. It was the first time that women's sports team had attracted such a degree of interest in Europe and it also reached a wide range of spectators in great numbers. In conversations amongst themselves the rival players couldn't hide their bewilderment and eventually asking, 'The covered women we see in our European streets are Turks. But so are you. Which is the reality?'

In the same period, in the Arab countries all of the daily newspapers' sports pages that gave any space to photographs of our women players in their sports kits were censored. A photograph of myself lifting the cup in the air, which was published in the Turkish Milliyet Newspaper, was sent back to me by one of my relatives who was living in Saudi Arabia. The local authorities had blacked out my body from the waist to the knees.

When I was writing this article, the events which showed typical approaches to women and sport in that period and the ordeals I have gone through, came to life once more in my memories. I have realised one more time that, we managed to improve ourselves in our approaches since then and in a very short period we achieved great successes. Women have gained her social and financial independence only after the 1960's. Thanks to this independence women could get rid of their old life shape, closing the door on the realm of home and family and enjoy a new period where they could see to their own lives and wishes. During this time women also enjoyed a rise in sporting possibilities. Parallel to this, the fact that women were now questioning their life styles and changing beauty concepts have increased women's interest to sports.

"Spor Alemi" (Sport's World) magazine, 1922(*)

My adventure in sport began in 1970s. I want to take this opportunity to remember with gratitude many of our vanguard of sports women who were heroines who prepared the way for us. Their courage and

- determination are what brought our generation to where we are today.
- 1925 The first female Physical Education teacher, Mesadet Saver Hanımfendi.
- 1926 Our first athletes, Nermin Tahsin, Emine Abdullah and Mübecel Hüsamettin.
- 1927 First females in tennis courts: Vecihe Taşçı, Media Bayer, Hidayet Karacan.
- 1928 The first female rally driver, Azize Hanım.
- 1929 Volleyball player Sabiha Rifat Güreyman, who went on court with male players for the first time because there was no Women's Volleyball team in existence.
- 1933 The first sportswoman to compete wearing the national uniform, swimmer Leyla Asım Turgut.
- 1936 Our first sportswomen to enter the Olympics, fencers Halet Çambel and Suat Aseni Tari.
- 1948 Our first female athlete to compete in the Olympics, Üner Teoman Ulupınar.
- 1953 Our first female rhythmic gymnastics group.
- 1957 First National Women's Volleyball Team.
- 1958 Gü Çiray who became the Balkans Record Holder in Athletics.
- 1964 First National Women's Basketball Team.

After the 1980s, the role of sportswomen moved to the forefront, away from being just 'a female' and to being a 'sportswomen' and thus, the popular opinion was transformed. The status of the women changed from being focused on their 'naked calves' to a status of respected and loved 'sportswomen'. After each national match was shown on TV, there was an explosion in applications to sports schools for girls. Here, we must stress the importance and valuable role that television played as a tool in steering education and changing the opinions of the society. As the only foundation and the only channel at the time, this role was taken by TRT (National TV).

"Spor Âlemi" (Sport's World) magazine, 1922(*)

It had a reputation for its obvious quality and high standards. Due to the fact that, there was no other alternative, the viewer would watch the girls playing on the court for 2-3 hours and they would take pride in their victories and were sad at their defeats.

When we reached the 2000s, in volleyball in particular, the women's team has played in the European semi finals every year, and as a result of this outstanding performance, in 1999 the Eczacıbaşı Women's Volleyball Team won the European Championship. At the same time, the Galatasaray Women's Basketball Team came third in 1999 European Championship. Nevertheless, women are yet to show their capabilities in other team sports. As for individual sports, international success is coming from personal effort, like Yasemin Dalkılıç smashing the world record for diving, and the medals won by our sportswomen in Far Eastern sports.

In recent years in all developed countries, in addition to competitive sports, women's sport within day to day life has become a popular. The most important factor in this development is the recently developed understanding of the physical and mental benefits of daily exercise and sport played for relaxation or fun. Especially within the stressful and static environment of urban life, sport has begun to be used as both a prevention and remedy for physical and mental illnesses. Sport is now seen as an education tool and a social activity that keeps youngsters away from bad habits. Gradually more and more articles were published in the media about the benefits of regular sports and thus the society became more aware and especially women started paying more attention to sporting activities. International institutions such as the World Health Organisation (WHO) has taken some important steps in order to make sports more attractive to women by equally dispersing the possibilities in sports between men and women. The most important point that was underlined during Brighton Women and Sports Declaration was that "in sports the dispersion of power, responsibility and resources should be all equal to both man and woman and therefore giving equal opportunities to both sexes".

Today, in Olympics, where people form

"Spor Âlemi" (Sport's World) magazine, 1922(*)

all over the world have the chance to compete, women take also part in almost all categories. Nevertheless, women still do not take part in spots to extend that men do. In the 1996 Atlanta Olympics, the number of male competitors was 10,744 whereas the number of females remained at 3,864. The number of sportswomen is still only 1/3 in comparison to amount of sportsman. This statement is not just valid for sports alone. In sports, just like in many areas of life in general, women have been ignored in a world ruled by men. Equality in spots should be seen and examined within the concepts of human rights and women's independence.

Organisation of sporting activities is closely related to certain factors: such as founding resources, enterprise, social values, economics, and leadership. In Turkey, physical activities such as sports done by women change according to different geographic locations. There are important differences between North and the South, East and the West, seaside and inner parts of the country and above all, cities and villages.

As we know, in Turkey, social security is still far from being sufficient. As a result of this factor, people, especially women become more depended on their families and on their social relations with others. Therefore, although doing sports might be an attractive idea, but due to social and family pressures they end up keeping away from such activities. As with the other areas in life, social environment, social status and religious beliefs also plays an important role in women's approach to sports. Schools are still the first place where sporting activities are undertaken. Making sporting activities more attractive will only be possible by determining a sports agenda within the education system. The 1990 National Education Statistics proves that we still have a long way to go in improving the education system. The 48% of the entire Turkish population are under the age of 25. Only 33% of the youngsters aged between 16-18 and only 10% of the people between the ages of 19-22 are part of the education system. Still 28% of the female and in comparison to this 11% of the male population are illiterate. Only 56% of the female population have completed their primary education but out them only 6%

"Spor Âlemi" (Sport's World)
magazine, 1922(*)

percent is High School and even more worryingly only 2% are University graduates. The decline in further education after the primary school can be clearly seen. How and where are we going to make these young people whom we fail to keep with in the education system do sports? How are we going to offer sport opportunities to our daughters who are far behind in the education system?

Thanks to those individuals and organisations that are willing offer their help, sporting activities take place on a small scale but only in big cities. For example, Turkey National Olympics Committee have opened "Free of Charge Sports Schools" in the poor areas of Istanbul and so far, 2000 young people took part basketball and volleyball courses. Last year, same schools were opened in the earthquake zone in five different centres. With the financial support from the Red Cross, they provided necessary sports kits. That was a great morale for both the youngsters and their families who have been affected by such a disaster.

According to the 1994 statistics, number of active sportsman and sportswomen is 321,057. It is assumed that 1/3 of those is female. After a simple calculation we can see that the percentage of sportswomen in Turkey is 3 in 1000. That is scarily low. According to a statistic undertaken in 1990 in Germany, the number of registered sportswomen over the age of 15 is 10% of the entire population. It is true that, as oppose to Turkey,

where there are mainly competitive spots, in Germany, there are also clubs that gives opportunities for non-competitive sports. Such clubs could be extremely beneficial especially to women who are not in education. In Turkey those clubs are very low in number and quite expensive and can only be used by a small privileged crowd.

Since 1939 until today, 32 sportswomen have joined the Olympics from Turkey. What these women have in common is that they all competed in individual sports and, probably received a great deal of family support and grew up in a sports environment. Olympic entries have been in individual sports such as archery, athleticism and in recent years in marshal arts. There has never been a Turkish sports team in the Olympics. This proves that in Turkey, sports have only improved thanks to the individual efforts other than being the product of the government. Team sports will be successful if they

"Spor Âlemi" (Sport's World)
magazine, 1922(*)

Mesadet Saver's archives

are done on a larger scale and by giving youngsters equal opportunities and by working hard over the years. Turkey will only be successful in organising sports activities if our teams won medallions on the world platforms.

Here I would like to make a point directed to our sportswomen; after completing their active sports life they should take on jobs on sports management. If this is not done, these important jobs will be taken by those who are insufficient or even has no idea, and the decisions about women will be given by men, woman's teams will be directed by man and more importantly, new projects that we are planning to put into reality with our experience will never come to life and we will never be able to advance.

For us, maybe it is not that important whether there is one more person doing sports or not, but for those who just started sports it is the beginning of a new life. Please lets share the joy, confidence, health and other financial and emotional benefits we have gained with others and support those who will follow us.

I sincerely hope that we will see more successful sportswomen and clap them some time in the near future in a developed Turkey.

Dr. Selcan Teoman (Architect)

(Ex-captain of the National Female Volleyball Team)

İÇİNDEKİLER

İlk Kadın Beden Eğitmciler	34
İlk Kadın Atletler	38
Vecihe Taşçı-Gökçen	44
Mesadet Saver	48
Fitnat, Nezihe, Melek Özdiç	52
Azize Hanım ve Samiye Morkaya	58
Mübeccel Argun	62
Sabiha Rifat Gürayman	66
Melahat Aksel	72
Leyla Asım Turgut	76
Sabiha Gökçen	80
Halet Çambel	86
Suat Aşeni Tarı	90
Üner Teoman Ulupınar	94
Aycan Önel	100
Lale Oraloğlu	104
Ritmik Jimnastik Grubu	108
Gönül Ercan	114
İlk Bayan Voleybol Milli Takımı	118
Gül Çiray-Akbaş	122
İlk Kız Basketbol Takımı	128
Gülserin Gönül	132
Özden Ezinler	136
Sili ve Melis Giraud	142
Sevim Ergin	146
İlk Bayan Futbol Takımı	150
Aysel Taş	156
Lale Orta	160
Tennur Yerlisu	164
Semra Aksu	170
Nebahat Yalçın	176
Deniz Erengül	182
Tülay Özbek	186
İlknur Kolbaş	190
Nurhan Fırat	196
Elif Altınkaynak	200
Yasemin Dalkılıç	204
İlk Bayan Milli Futbol Takımı	208
Zarife Yıldırım	212
Naciye Aküren	217

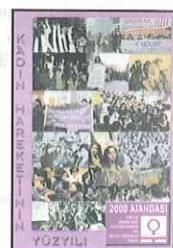
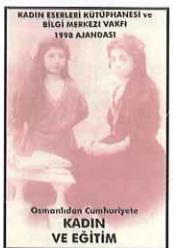
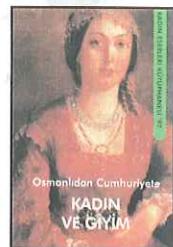
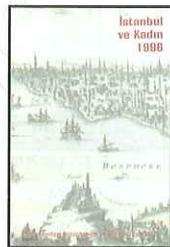
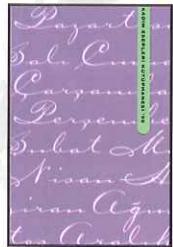
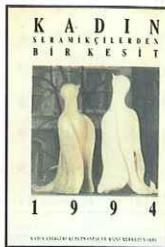
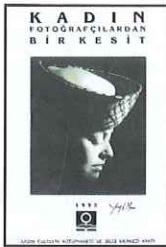
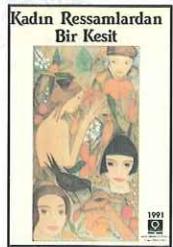
AJANDADA YER ALAN SPORCULAR

Aycan Önel	100
Aysel Taş	156
Azize Hanım	58
Deniz Erengül	182
Elif Altınkaynak	200
Fitnat, Nezihe, Melek Özdiç	52
Gönül Ercan	114
Gül Çiray-Akbaş	122
Gülserin Gönül	132
Halet Çambel	86
İlk Bayan Basketbol Takımı	128
İlk Bayan Futbol Takımı	150
İlk Bayan Milli Futbol Takımı	208
İlk Bayan Voleybol Milli Takımı	118
İlk Kadın Atletler	38
İlk Kadın Beden Eğitimciler	34
İlknur Kolbaşı	190
Lale Oraloğlu	104
Lale Orta	160
Leyla Asım Turgut	76
Melihat Aksel	72
Melis Girand Mulinio	142
Mesadet Saver	48
Mübeccel Argun	62
Naciye Aküren	217
Nebahat Yalçın	176
Nurhan Fırat	196
Özden Ezinler	136
Ritmik Jimnastik Grubu	108
Sabiha Gökçen	80
Sabiha Rıfat Gürayman	66
Samiye Morkaya	58
Semra Aksu	170
Sevim Ergin	146
Sili Giraud Özerdim	142
Suat Aşeni Tarı	90
Tennur Yerlisü	164
Tülay Özbek	186
Üner Teoman Ulupınar	94
Vecihe Taşçı-Gökçen	44
Yasemin Dalkılıç	204
Zarife Yıldırım	212

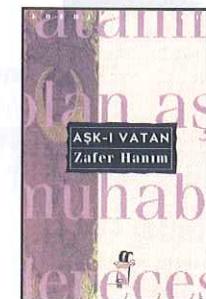
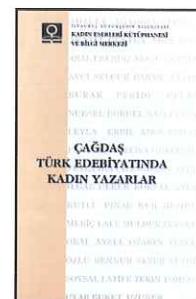
2001

OCAK					ŞUBAT					MART					
P.tesi	1	8	15	22	29	P.tesi	5	12	19	26	P.tesi	5	12	19	26
Sali	2	9	16	23	30	Sali	6	13	20	27	Sali	6	13	20	27
Çarş.	3	10	17	24	31	Çarş.	7	14	21	28	Çarş.	7	14	21	28
Pers.	4	11	18	25		Pers.	1	8	15	22	Pers.	1	8	15	22
C.tesi	6	13	20	27		C.tesi	2	9	16	23	C.tesi	2	9	16	23
Pazar	7	14	21	28		Pazar	4	11	18	25	Pazar	4	11	18	25
NİSAN					MAYIS					HAZİRAN					
P.tesi	2	9	16	23	30	P.tesi	7	14	21	28	P.tesi	4	11	18	25
Sali	3	10	17	24		Sali	1	8	15	22	Sali	5	12	19	26
Çarş.	4	11	18	25		Çarş.	2	9	16	23	Çarş.	6	13	20	27
Pers.	5	12	19	26		Pers.	3	10	17	24	Pers.	7	14	21	28
Cuma	6	13	20	27		Cuma	4	11	18	25	Cuma	1	8	15	22
C.tesi	7	14	21	28		C.tesi	5	12	19	26	C.tesi	2	9	16	23
Pazar	8	15	22	29		Pazar	6	13	20	27	Pazar	3	10	17	24
TEMMUZ					AĞUSTOS					EYLÜL					
P.tesi	2	9	16	23	30	P.tesi	6	13	20	27	P.tesi	3	10	17	24
Sali	3	10	17	24	31	Sali	7	14	21	28	Sali	4	11	18	25
Çarş.	4	11	18	25		Çarş.	1	8	15	22	Çarş.	5	12	19	26
Pers.	5	12	19	26		Pers.	2	9	16	23	Pers.	6	13	20	27
Cuma	6	13	20	27		Cuma	3	10	17	24	Cuma	7	14	21	28
C.tesi	7	14	21	28		C.tesi	4	11	18	25	C.tesi	1	8	15	22
Pazar	8	15	22	29		Pazar	5	12	19	26	Pazar	2	9	16	23
EKİM					KASIM					ARALIK					
P.tesi	1	8	15	22	29	P.tesi	5	12	19	26	P.tesi	3	10	17	24 ³¹
Sali	2	9	16	23	30	Sali	6	13	20	27	Sali	4	11	18	25
Çarş.	3	10	17	24	31	Çarş.	7	14	21	28	Çarş.	5	12	19	26
Pers.	4	11	18	25		Pers.	1	8	15	22	Pers.	6	13	20	27
Cuma	5	12	19	26		Cuma	2	9	16	23	Cuma	7	14	21	28
C.tesi	6	13	20	27		C.tesi	3	10	17	24	C.tesi	1	8	15	22
Pazar	7	14	21	28		Pazar	4	11	18	25	Pazar	2	9	16	23

K.E.K. ve BİLGİ MERKEZİ VAKFI'NIN ÇIKARDIĞI AJANDALAR

K.E.K. ve BİLGİ MERKEZİ VAKFI'NIN YAYINLARI

ENKA777 MW Adapazarı
Doğalgaz SantraliENKA, geçmişte,
vilk "Prefabrik uygulaması" ile
altyapı ve sanayi yatırımlarını hızlandırdı!vilk "Plastik boru"yu üreterek
köyleri suya kavuşturdu (PİMAS)!vilk defa "CFM programı" uygulayarak
inşaat hızını rekörler kırdı!vilk "Döviz dahlığı ve İssizlik
"yurduşu mitrahınlık" yolu ile çare getirdi.

vilk "plastik doğrama"yı üreterek ağac katlamını azalttı (Primapen).

VE SİMDİ, ENKA'DAN,

2,2 MİLYAR ABD DOLARIK ENERJİ YATIRIMI!

DOĞAÇALI GENEL İZMİR SANTRALİ

LAMİ 14 MİLLİ DÜNYA İLK SANTRALİ

1...

Spor tarihi kadınların bu tarihteki yerlerini alma mücadelesi, çok az ele alınan konulardan biri.

Kadınların spor tarihindeki yerini incelemeye başladığımızda, her alanda olduğu gibi spor etkinlikleri alanında da, kadınların katılımını engellemek için konulan akılalmaz sınırlamaları görüyoruz. Aynı zamanda, kadınların bu şemblerleri kırmak için verdikleri zorlu mücadeleyi de... Yüzyıllar boyunca kadınların spor etkinliklerine katılım "zihinsel ve fiziksel becerilerinin sınırlı olduğu", "evinin dışındaki alana ilgisiz kalması gerektiği" gibi, hiç de yabancı olmadığımız gerekçelerle sınırlandırılmaya çalışıldı. Spor karşılaşmalarına katılmak bir yana, kadınların bu gösterilerde izleyici olmaları bile yasaktı. İlk Olimpiyat Oyunları'ni kılık değiştirerek izlemeye çalışan kadınlar, bu uğurda canlarını kaybetmeyi göze almışlarındır.

Kadınların spor yapma; hem izleyici, hem yarışmacı olarak spor etkinliklerine katılma haklarını israla savunarak bugüne dek verdikleri mücudele, özellikle 20. yüzyılda büyük bir mesafe katetti. Spor etkinliklerine geniş katılım ve elde edilen başarılar, sporu sadece erkeklerle özgü bir alan sayan anlayışları alabildiğine geriletti. Ama sorular bitmiş değil! Hala Olimpiyat Oyunları'na bir tek kadın sporcuyu göndermeyecek ülkeler var. Hala birçok ülkede kadınlar spor yapma haklarını canları bahasına savunmaya devam ediyor. Cezayirli kadın atlet Hassiba Boulmerka'nın 1991'de 1500 metrede aldığı altın madalyanın ardından ülkesindeki radikal islamcılarca ölümle tehdit edildiğinde verdiği yanıt Barcelona'da bir altın madalya daha almaktı.

Cumhuriyet tarihi boyunca 19 Mayıs gösterilerine katılan genç kızlarımızın bir uzatılmış bir kışlaştıran etek boyları, ülkemizde de kadınların spor alanında gerçek bir eşitliğe ulaşabilmek için ne denli büyük bir mücadele vermesi gerektiğini ortaya koyan göstergelerden sadece biri.

Bu yıldıza ajan damızının konusunu spor ve kadın olarak seçerken, Türkiye'de çok fazla bilinmemeyen kadın spor tarihine bir parça ışık tutmak istedik. Ajanda'da yeralan metinlerin bir bölümünü sporcuların kendileri tarafından kaleme alındığı için aynen yayınlandı. Metinlerin bir bölümü de Olimpiyat Dünyası dergilerinden derlendi.

Ulaşamadığımız ve ajanda da yer veremediğimiz onlarca kadın sporcunun olabileceği düşündürüyoruz. Dileriz ki bu ajanda, aynı konuda çalışma yapacaklara bir başlangıç oluşturursun. Spor alanında da gerçek bir eşitlik yaratılması için yapabileceğimiz neler? Bu eşitliği ararken, erkeklerin yöntemlerine, alışkanlıklarını ve mantalitlerine bağımlı olmayan yepyeni bir spor bilinci yaratabilir miyiz? Bireysel ve takım sporlarındaki başarıları çoğaltırken, sağlıklı yaşamın, kişiliğimizi çok canlı gelişirmenin araçlarından biri olarak spor tüm insanların yararlandığı bir hakkı ve etkinliğe dönüştürebilir miyiz? Bu soruları sorarken, spor yapan, fakat yarışmalara gitmemen ya da gitmemeyen, şampiyonluk kazanamayan, toplumsal ve ekonomik engeller nedeniyle adını duyamadığımız kadınları da burada saygıyla anmak isteriz.

İyi bir yıl dileğiyle.

YÖNETİM KURULU

İLK KADIN BEDEN EĞİTİMCİLER

1926 yılında Çapa Öğretmen Okulu'nda açılan ve İsveç'den getirilen Igne Nerman adındaki (önde oturan kadın), ilk bayan beden eğitimi öğretmeni kursuna katılan 20 öğrenci, okul müdürü Beden Terbiyesi Öğretmeni Selim Sirri Tarcan ve diğer öğretmeni ile birlikte.

In 1926 a course for PE teachers have started in the Çapa Teacher Training School and Igne Nerman who arrived from Sweden (the woman sitting in the front), 20 students who have joined the first PE teacher training course, head of the school and PE teacher Selim Sirri Tarcan and the other teacher.

(Cem Atabeyoğlu Arşivi)

İLK KADIN ATLETLER

Yıl 1923, Nermin Tahsin (sağda), Vasfiye Hanım (ortada), Emine Abdullah (solda)

In 1923, Nermin Tahsin (on the right), Vasfiye Hanım (middle), Emine Abdullah (on the left).

(Galatasaray Kulübü Arşivi)

Nermin Tahsin ilk kadın atletlerimizden. Galatasaray Kulübü'nde 1413 Nolu üye. Ayrıntılı bilgiye ulaşlamadı.

Emine Abdullah ilk kadın atletlerimizden. Galatasaray Kulübü'nde 1562 Nolu üye. Ayrıntılı bilgiye ulaşlamadı.

Vasfiye Hanım ilk kadın atletlerimizden. Galatasaray Kulübü atletlerinden, üye numarasına ve ayrıntılı bilgiye ulaşlamadı.

"Galatasaray atletleri geçen hafta yeni senenin ilk idmanlarına başlamışlardır. Geçen haftaki idmanlara iştirak eden kız sporcuları."

"Galatasaray Athletes have started to exercise for the new season last week."

(Spor Alemi, Sayı 11, 1926
Galatasaray Kulübü Arşivi)

Fenerbahçe Kuşdili tesisleri, Vecihe Taşçı ve Tevfik Taşçı. 1923

Fenerbahçe Kuşdili Foundations, Vecihe Taşçı and Tevfik Taşçı. 1923.

Vecihe Taşçı (2000)

Fenerbahçe belgeseli Ekip Film arşivinden
Fenerbahçe documentary filming archives

KORTLarda Görülen İlk Türk Kızı

Vecihe Taşçı (Gökçen)

Tenis

1900'lü yılların başında İstanbul'da doğdu. Sporla çok küçük yaşılda tanıtı. Fenerbahçe'nin kurucularından ağabeyi Tevfik Taşçı ile birlikte küçük yaşıldan itibaren Fenerbahçe kulübüné gitmeye başladı. Tevfik Taşçı aynı zamanda kulübün tenis şubesinin kurucusudur. Bu nedenle Vecihe Hanım Erenköy Kız Lisesi'nde okuduğu yıllarda tenise başlar. Aynı zamanda kürek sporuyla da ilgilenir. Esas başarısı kürek sporundadır. Beş yıl üst üste kürek şampiyonu olur. Ve Türkiye rekoru kırar. O yılların Moda kıyılarında kendine ait küçük yelkenlisi (Ayı Bacağı) ile Vecihe Taşçı'ya sık sık rastlamak mümkündür.

1920'li yılların İstanbul'unda tenis oynayan kadın sayısı oldukça azdır. Vecihe Hanım, 1923'te kortlara çıkışmış olup ilk kadın tenisçilerimizden biridir. Tenise küçük yaşta başlamaması derece almasına engel olmuştur. Fenerbahçe'nin Kuşdili'ndeki tesislerinde yıllarca tenis oynayan Vecihe Hanım Milliyet Gazetesi'nin düzenlediği yarışmalara da katılmıştır.

Erenköy Kız Lisesi, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü mezunu olan Vecihe Hanım, öğrencilik yıllarında yabancı dilde eğitim yapan çeşitli okullarda öğretmenlik yaptı. Fakülteyi bitirdikten sonra İnönü Kız Lisesine, Felsefe öğretmeni olarak atandı. Spora 1960'lı yıllarda, öğretmenliğine ise 1970 yılında son veren Vecihe Taşçı (Gökçen) halen Moda'daki evinde yaşamaktadır.

1926-27 Çapa Öğretmen Okulu öğrencileri ve beden eğitimi öğretmeni Mesadet Saver

1926-1927 academic year Çapa Teacher Training School students and their PE teacher
Mesadet Saver.

19 Mayıs 1931 Taksim Stadyumu
19 May 1931 Taksim Stadium

(Mesadet Saver Arşivi)

TERBİYE-İ BEDENİYE MUALLİMESİ

Mesadet Saver

Beden Eğitimi Öğretmeni

Istanbul'da, 1906 yılında doğdu. Alman Lisesi'nde okudu. İsveçli hocaların açtığı kurslardan birincilikle mezun olup, "terbiye-i bedenîe muallîmesi" unvanını aldı. İlk öğretmenliği Edirne ve daha sonra Konya'da gerçekleşti. (1925-1926) Çapa Öğretmen Okulu'ndaki beden eğitimi öğretmenliği ve başmuavinlik görevi senelere devam etti. 19 Mayıs 1928'de Taksim'de yapılan ilk 19 Mayıs Şenliği gösterilerinde stadyumda ilk kumandayı hoparlörsüz olarak o verdi. Meslek hayatının 20. Yılında üstün başarı ve hizmetine karşılık takdirname ve şeref madalyası aldı. 1962'de kendi arzusuyla emekliye ayrıldı. Bugün 94 yaşında. Öğrencileri onu hep çok sevdi; bir öğretmen, bir anne, bir yol gösterici ve bir sırdaş olarak. Ona MESO dediler.

1 Temmuz 1931, Kalamış Moda Koyu, Kabotaj Bayramında: 2 çifte dirsekli yağlı kürek önde Hamlacı Fitnat Özil, burunda sıvuyacı Nezihe Özil, dumende dumencisi Melek Özil.

1 July 1931, Kalamış Moda Bay, 2 double elbow rowing Cabotage Celebrations. Front: Hamlacı Fitnat Özil, in burun sıvuyacı Nezihe Özil, in the helm Melek Özil.

Özdil kardeşlerden hayatı kalan Melek Özil Etiler Dinlenme ve Bakım Evinde, yıl 1999

The only sibling alive from the Özil family, Melek Özil, is now in a home for retired people in 1999

(Melek Özil Arşivi)

GEÇİLMEYEN KARDEŞLER

Fitnat, Nezihe, Melek Özil
Kürek

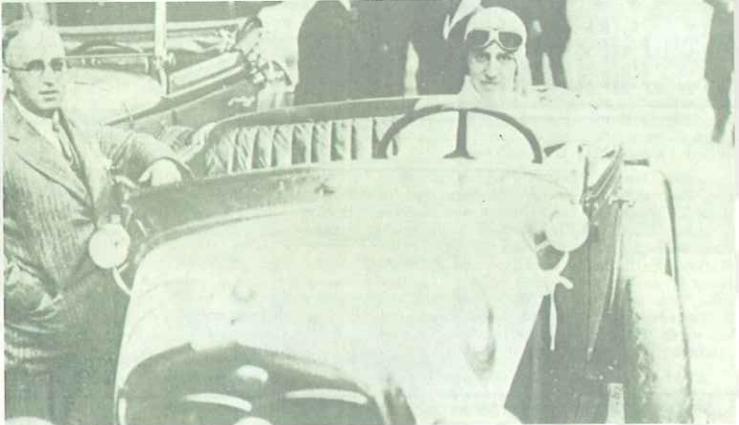

Kürekte Fenerbahçe'nin "geçilmeyen kardeşleri" olarak bilinen Fitnat (1910), Nezihe (1911), Melek (1916) Özil kardeşler spor sever bir ailinin çocukları olarak dünyaya geldiler. Anneleri Padişah Abdülaziz'in vezirlerinden Emin Muhlis Paşa'nın kızıdır. Babaları ise İzmir Gümrük Müdürüdür.

Ailede erkek sayısı çok olduğu için erkek sporu sayılan futbol ve hokey oynayarak büyüdüler. Kürek sporuna başlamalarını o sırada Altınordu Kulübü'nün başkanlığını yapan enişteleri Hayri Cemal Görkey teşvik etti. 1928 yılında Altınordu Kulübünün İstinye'de bulunan deniz şubesinin genç takımında kürek sporuna başlayan kardeşler daha sonra Fenerbahçe Kulübü'ne geçtiler.

1930 – 1942 yılları arasında aynı kulüpte çeşitli yarışmalara katılarak, birçok kez birincilik elde ettiler. Kürekçi kardeşlerin dümencisi Melek Hanım'dı. Oldukça zor bir dal olan yağlı kürekle kürek çeken kardeşler çoğunlukla iki çifte dört tek ve makaralı olmak üzere çeşitli kategorilerde yarıştılar. 1942'de Kabotaj ve Denizcilik Bayramı'nda son kez kürek çektiğten sonra küreği bıraktılar. Kız kardeşlerin ilgi çeken başarılarından biri de, 1936'da (dört tek) Kabotaj Bayramında İsmet İnönü'nün hakemlik yaptığı ve 8. Edward'ın şerefine düzenlenen, Atatürk'ün de seyirci olduğu yarışmadıda birinci olmalarıdır. Kürekleri kirildiği için tek kürekle önlerini kesen Beykoz ekibini geçerek şampiyon olmaları ilgi çekici diğer başarılarındanandır.

Hayatları boyunca birlikte yaşayan kardeşler, Fenerbahçe Kulübünün kongre ve onursal üyesidirler. Kardeşlerden Nezihe 1984, Fitnat 1993 yıllarında vefat etmiş; Melek Özil ise Etiler Emekli Sandığı Bakım Evi'nde duvarları başarılarının fotoğrafları ile süslü odasında yaşamını sürdürmektedir.

(Üstte ve yanda) Samiye Morkaya, İstinye-Maslak parkurundaki yarışmada, 1931

(Top and Side) Samiye Morkaya, in 1931 İstinye-Maslak competition

(Reşat A. Sarıogulları Arşivi)

ERKEKLERLE YARIŞAN KADINLAR

Azize Hanım ve Samiye Morkaya

Ralli

Türkiye'de ilk bayan otomobil sporcusu, bazı kaynaklara göre Azize Hanım'dır. Azize Hanım 1927 yılında Türkiye FIA temsilcisi TTOK'ya müracaat ederek Yunanistan'ın dünyaca ünlü Akropol Rallisi'ne kaydını yaptırır. İstanbul'dan start alan Azize Hanım önce Atina'ya gider, oradan da tüm yarışmacıların bulunduğu ana ralli güzergahında yarışmaya başlar. Kendi kategorisinde (katıldığı otomobil 1927 model spor buick'tir) tek otomobil olduğu için yarışmayı 1.'likle bitirir. Ne yazık ki TTOK'da, bu yarışmaya ve Azize Hanima ait herhangi bir bilgi yoktur.

Bu nedenle kaynaklarda ilk kadın otomobil sporcusu olarak Samiye Morkaya adına rastlanır. 1931 yılında İstanbul'da İstinye ile Maslak arasında 9 km.'lik bir parkurda düzenlenen, saatle karşı otomobil yarışmasına katılan tek bayan sporcusu Morkaya'dır.

Samiye Morkaya gazeteci Burhan Cahit Morkaya'nın eşidir. Yarışmaya katıldığı yılda 30 yaşlarında ve 60 kg. ağırlığında sempatik bir kadın olan Samiye Morkaya, sadece ülkemizin değil Avrupa'nın da ilk bayan otomobil sporcuları arasındadır. 1934'de İstinye yarışmasında geçirdiği bir kaza ile hem Türkiye'de otomobil sporunun programdan kalkmasına neden olmuş, hem de sol elinden sakat kalmıştır. Samiye Morkaya erkek rakiplerine bile kök söktürecek kadar cesur bir sürücü olarak otomobil sporu tarihinde yerini almıştır.

Düzenleyen: Doğan Yıldız.

Mübeccel Argun bir jimnastik gösterisinde

Mübeccel Argun in gymnastics show

(Cem Atabayoğlu Arşivi)

ALETLİ JİMNASTİĞİN İLKLERİNDEN

Mübeccel Argun

Jimnastik

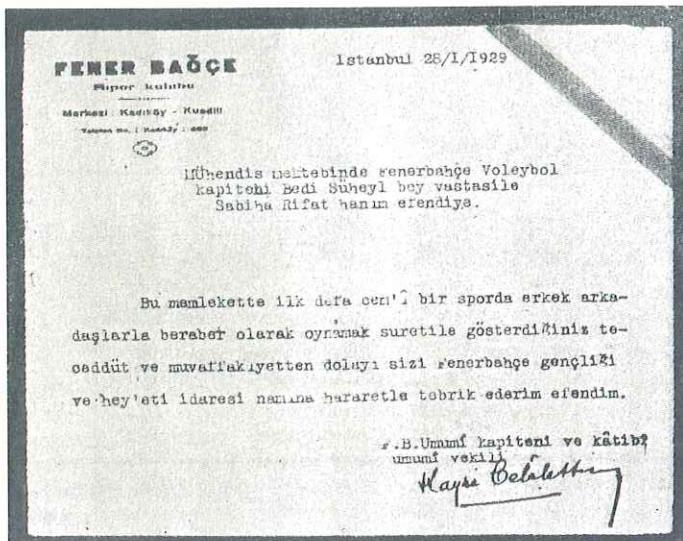
Mübeccel Argun 1910 İstanbul doğumlu. 1929'de Çapa Eğitim Enstitüsü'nde Beden Eğitimi öğretmenliği öğrenimi gördükten sonra, İsveç'e giderek yüksek beden eğitimi ihtisası yapmıştır. Yurda dönüşünde halk evlerinde beden eğitimi öğretmenliğine tayin edilmiş ve Eminönü Halkevi'nde jimnastikçiler yetiştirmiştir. Halkevlerinin kapanmasından sonra İngiltere'ye giderek B.B.C.'nin Türkçe yayınlarında spiker olarak çalışmıştır. 1983'de İstanbul'da vefat etmiştir.

(Yanda) Sabiha Rifat Gürayman, 1929

(Altta) Sabiha Rifat Gürayman'ın Fenerbahçe'nin Şampiyon Erkek takımında oynadığı yıllarda Fenerbahçe kulübünün kendisini kutlayan yazısı

Sabiha Rifat Gürayman during the years in Fenerbahçe Male team and the letter congratulating her from the Fenerbahçe Club

(Cem Atabeyoğlu Arşivi)

VOLEYBOL TAKIMINDA OYNAYAN İLK KADIN

Sabiha Rifat Gürayman

Voleybol

1929 yılında Türk kadını ilk kez voleybol filelerinin önünde göründü. Ancak Türk sporunda bir bayan voleybol takımı bulunmadığından, Yüksek Mühendis Mektebi (Teknik Üniversite) öğrencisi olan Sabiha Rifat Hanım, Fenerbahçe'nin erkek voleybol takımında yer almıştı. Türk kızının o yılın şampiyonluğunu kazanan bir erkek takımında oynaması hiç kuşkusuz Türk sporu adına büyük bir olaydı. Atatürk devrimlerinin Türk kadınına kazandırdığı haklardan ilk yararlanan kızlardan biri olan voleybolcu Sabiha Rifat'ın yıllar sonra Anit-Kabir inşaatında kontrol mühendisi olarak görev alması da ilginçtir.

(Üstte ve ortada) Melahat Aksel bir yarışma sırasında
(Top and middle) Melahat Aksel during a competition.

Melahat Aksel gençlik yıllarında
Malahat Aksel in her youth

(Mehmet Aksel Arşivi)

ATLARLA BİRLİKTE BÜYÜYEN KADIN Malahat Aksel Binicilik

1908 yılında İstanbul'da doğdu. Yedi yaşında Moda'daki evlerinde babası Süreyya Paşa ve Atatürk'ün at üzerinde yaptığı gezilerle atlarla tanıtıldı. Geçen birkaç sene içinde Türkiye'nin ilk sivil kadın binicisi oldu. Yurtçi ve yurtdışında 1000'e yakın müsabakada koşup, 50'yi aşkın kupa kazandı. 1936 Münih Enternasyonal At Terbiyesi Yarışmaları'nda birinci oldu.

Türkiye'deki binicilikle ilgili kulüplerin kuruluşu ve idaresinde hep yer almıştır. Türkiye'nin o devirdeki biniciliğinde sivil biniciler yok denecek kadar az iken, bir de kadın olarak, katıldığı yurtçi ve yurtdışındaki müsabakalar onun Türk binicilik tarihindeki ismini ölümsüzleştirdi. İlk oğluna 7 aylık hamile iken müsabakaya girmesi, iki oğlunu, dört torunu ve hatta gelinlerini bile muhakkak at üstüne çikartmış olması ilginçtir.

1985 senesinde öğlen vakti evinde öldüğünde sabah atlarına binmiş ve hatta 2 hafta evvel Sipahi Ocağı kapalı manejindeki küçük bir müsabakaya katılmıştı.

Leyla Asım Turgut Türk sporunun ilk ünlü bayan sporcularından biridir ve ayırtızlı formayı giyen ilk Türk kızıdır

(Side) Leyla Asım Turgut is one of the first sportswomen in Turkey and the first Turkish girl who wore the National uniform.

(Cem Atabeyoğlu Arşivi)

MİLLİ FORMAYI GİYEN İLK KADIN YÜZÜCÜ

Leyla Asım Turgut

Yüzme

İstanbul doğumlu (1910) olan Leyla Asım Turgut, öğrenimini babasının Hariciyeci olması nedeniyle yurt dışında yaptı. Yurt dışında mimarlık eğitimi aldı. 1933 yılında yurda döndü. Spora başlamasında ağabeyi yelkenci Demir Turgut'un etkisi vardır. Ve ilk hocası ağabeyidir. Profesyonel yüzücüüğe Fenerbahçe Kulübünde başladı. Milli Formayı giyen ilk bayan yüzücüümüzdür.(Moskova'daki yarışmalara katılmıştır). 100 ve 400 metrelerde yüzmüştür. Ve bu metrelerde kırduğu Türkiye rekorları 22 yıl boyunca aşılamamıştır. Yüzmeye bırakılan Leyla Asım Turgut daha sonra Mimarlık mesleğine devam etmiştir. Aynı zamanda ilk toplu konut projelerine imza atan bayan mimar olma özelliğine de sahiptir. Okmeydanı Hastanesi'nin yanındaki siteler onun eseridir.

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı Arşivi

Sabiha Gökçen
Havacılık

Edirne vilayeti baştabipliği görevinde bulunan babasının emekli olmasıyla, Bursa'ya yerleşen ailenin altıncı çocukları olarak 1913 yılında doğan Sabiha Gökçen, küçük yaşta anne ve babasını kaybederek kardeşleri ile birlikte yaşamıştır. 1925 yılında Bursa'yi ziyaret eden Atatürk, Sabiha Gökçen'i manevi evlat edinmiş ve birlikte Ankara'ya götürmüştür. Öğrenimini köşkün bahçesindeki ilkokulda, Arnavutköy Amerikan Kız Kolejinde ve Üsküdar Amerikan kız kolejinde tamamlamıştır. 1934 yılında soyadı kanunuyla Gökçen soyadı Atatürk tarafından verilir. 1935 yılında, Türk Hava Kurumu tarafından Atatürk'ün emri ile ilk sivil havacılık okulu açılır. Bu açılısta Atatürk, Sabiha Gökçen'i ilk kız öğrenci olarak kaydettirir. Daha sonra yüksek planörcülük eğitimi için Türk Hava Kurumu tarafından yedi erkek öğrenci ile birlikte, Sovyetler Birliği'ndeki planörcülük yüksek okuluna gönderilir.

1936 yılında, yine Eskişehir Askeri Hava Okulu'nda birbuçuk yıl eğitim gören Gökçen, askeri pilot olarak pekiyi ile mezun olur (Diploma numarası 372'dir). Böylece Sabiha Gökçen dünyanın ilk kadın savaş pilotu olmuştur.

Eskişehir Tayyare Alayı' İkinci Bölüğü'nde bir süre görev yapan Gökçen mevcut av ve bombardıman uçaklarıyla solo uçuşlar da yapar. Yirmiiki tip uçuşla uçuşlar yapmış olup, bunlara Türkkuşu uçuşları da dahildir.

1937 yılında Trakya ve Ege Manevraları ile Doğu Harekatları'na katılan Sabiha Gökçen, Türk Hava Kurumu'nun Bir Numaralı Murassa Madalyası ile taltif edilmiştir. Bu madalyayı İsmet İnönü, Sabiha Gökçen'in göğsüne takmıştır. 1938 yılında Türk Hava Kurumu, Türkkuşu Uçuş Okulu'na Başöğretmen olarak atanmış ve bu görevi aralıksız 1954 yılına kadar sürdürmüştür. Üç dönem Türk Hava Kurumu Genel İdare Kurulu üyeleri yapan Gökçen, 1964 yılına kadar uçmaya devam etmiştir.

(Üstte) Eskrimcimiz Halet Çambel 1936 Olimpiyat Oyunları'nda Türkiye'yi temsil etti.
(Altta) Günümüzde Halet Çambel.

(Top) Our Fencer Halet Çambel has represented Turkey in 1936 Olympics.
(Bottom) Halet Çambel today.

(Olimpiyat Dünyası sayı 3)

1936 OLİMPİYAT OYUNLARINDA BİR ESKRİMÇİ

Halet Çambel Eskrim

1916 yılında Berlin'de doğan Halet Çambel, eğitimine Almanya'da başladı. Cumhuriyetin ilk yıllarda İstanbul'a geldi. 1928 yılında Arnavutköy Kız Koleji'ne yazıldı. Kendi anlatımıyla zayıf bir çocuk olarak doğan Halet Çambel, bu sağıksız yaşamın spor yaparak atlatılabilceğine inanarak okul çağlarında yüzme, kürek, okçuluk, binicilik, bisiklet, eskrim gibi çeşitli spor dallarında çalışmalara başladı. Halet Çambel, Beşiktaş Jimnastik Kulübünde antrenörlük yapan Robert Kolej Spor Eğitimi öğretmeni Rus Alexandre Nadolski'den (son Rus Çarının muhafiz gücü yüzbaşısı) eskrim dersi aldı. Yurt içindeki birkaç karşılaşma ve Cumhuriyetin onuncu yılında Ankara'da yapılan gösterilerde Halet Çambel eskrim sporuna devam etti. 1935 yılında Arnavutköy Koleji'nden mezun olan Halet Çambel, Paris'e arkeoloji eğitimi gitti. Paris'te binicilik ve eskrim derslerini sürdürdü. Eskrimde Salle Cardere ile çalıştı. 1936 yılında Olimpiyat Oyunları'na çağrıldı. Suat Aşeni Tarı ile birlikte Olimpiyatlara katılan ilk kadın sporcumuzdur. Budapeşte'de yapılan bir aylık kamptan sonra Olimpiyat Oyunları'na katıldı. Olimpiyatlarda dereceye giremedi. Daha sonraki yıllarda eğitimiine devam eden Halet Çambel, sistemli olarak eskrim çalışmalarını sürdürmedi.

İstanbul Üniversitesi Arkeoloji Profesörü Halet Çambel, Üniversitenin Tarih Öncesi Arkeoloji Bilim Dalı Başkanlığını 1985 yılına kadar sürdürdü. Daha sonra emekli olan Halet Çambel, Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü adına arkeolojik kazılarda bulunuyor.

(TürkSpor Dergisi)

MİLLİ ESKRİM TAKIMINDA

Suat Aşeni Tarı

Eskrim

1916 yılında bir sporcunun kızı olarak dünyaya geldi. Babası Ahmet Fetgeri Aşeni, en büyük ve en eski spor kulüplerinden biri olan Beşiktaş Jimnastik Kulübünün ve Türkiye'nin ilk spor organizasyonlarından Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın kurucularından biriydi. Aynı zamanda iyi bir güreşçi ve jimnastikçi idi.

Babasının verdiği cesaret ve destek ile küçük yaşta spora başladı. Jimnastik ile başladığı spor yaşamına eskrimle devam etti. İlk kadın eskrimci olduğundan rakipleri erkekti. Kısa süre sonra, en iyi arkadaşı olan Halet Çambel'in rakibesi oldu. İkişi birlikte Beşiktaş Jimnastik Kulübü'nde antrenörlük yapan, Robert Kolej Spor Eğitimi Öğretmeni Rus Aleksander Nadolsky'den eskrim dersi aldılar.

1935 yılında, ilk uluslararası yarışma fırsatını değerlendirerek, ikisi de Türkiye Sovyetler Birliği'ne karşı Sembolik eskrim karşılaşmasına katıldılar. Çok iyi dereceler aldılar ve ertesi yıl Milli Eskrim Takımı'na seçildiler ve görkemli 1936 Berlin Olimpiyat Oyunları'na katıldılar. Türkiye'nin Olimpiyatlara katılan ilk bayan sporcularından biri olarak, dolayısıyla büyük bir şeref ve onur duydu. Ancak üzücü bir kaza sonucu spor hayatını noktalamanız zorunda kalan Suat (Aşeni) Tarı daha sonra evlenip Gölcük'e yerleşti. Yıllar sonra da, Gölcük'te yaşamını yitirdi. Bugün, bu öncü iki kadının anısına ve şerefine, Türk Kadınlarının Olimpiyatlara katılışının 64. yılı kutluyoruz.

(Yanda) Başarılı atletimiz Üner Teoman Ulupınar (sağda) sporcu arkadaşı Aycan Önel'le birlikte bir yarışma öncesinde...

(Altta) Günümüzde Üner Teoman Ulupınar

(Side) Our successful athlete Üner Teoman Ulupınar (left) before a competition with her team member Aycan Önel...

NY 10219
XIV OLYMPIAD LONDON 1948

Üner Teoman Ulupınar 1948 Londra Olimpiyat Oyunları'nda Türkiye'yi başarıyla temsil etti. Teoman'ın Londra Olimpiyatları'nda kendisine verilen kimlik kartı görülmektedir.

Üner Teoman Ulupınar have represented Turkey successfully in 1948 London Olympics. This is the ID card given to Ms. Teoman in the London Olympics.

(Olimpiyat Dünyası Sayı:3)

OLİMPİYATLarda İLK KADIN ATLET

Üner Teoman Ulupınar Atletizm

1 932 İstanbul doğumlu. Atletizme 1947 yılında Ankara Kız Lisesi'nde başladı. Henüz 7 aylık atletken Gül Kupası yarışlarında 80 metreyi 12 saniyede koşarak, Türkiye rekoru kırdı ve Olimpiyat barajını aştı. 1948 Londra Olimpiyat Oyunlarına katılan ilk Türk kadın atletimiz oldu.

Bir süre, Galatasaray Kulübü'nde atletizm yaşamını sürdürdü. Çalışma güçlükleri ve antrenör yokluğu nedeniyle atletizme devam edemedi. Yaşamını Kültür Ataşesi babası ile gittiği Paris'te sürdürdü. Orada basketbol oynadı ve güzel sanatlar eğitimi gördü.

(Altta) Milli Takım kaptanı-birçok rekora imza atan Aycan Önel 1960 Roma Olimpiyat Oyunlarında yarıştı.

(Bottom) National team captain – Aycan Önel who has her signature under many championships have also competed in 1960 Rome Olympics.

(Olimpiyat Dünyası Sayı:4)

TÜRKİYE REKORLARI KIRAN ATLET

Aycan Önel
Atletizm

1 933 Çorum doğumlu. Atletizme, 1946 yılında Dumlupınar Sokak Koşusu ile başladı. 1948 yılında, ilk lisanslı yarışı olan 80 metre engellide Türkiye rekoru kırdı (15 saniye). Lisanslı sporcu olarak Gençlerbirliği ve Demirspor kulüplerinde yarışmalara katıldı. 100m, 200m, uzun atlama, gülle atma, disk atma ve pentağlonda pek çok Türkiye rekorları kırdı. Uzun yıllar Ay-yıldızlı forma altında yarıştı ve Bayan Milli takımımızın kaptanlığını da üstlendi. Aynı zamanda Gençlerbirliği Kulübü'nde on iki yıl voleybol oynadı.

1954 yılında antrenörü ve rekortmen atletimiz Cahit Önel'le evlendi. Yaşamını Ankara'da sürdürmektedir.

1951 Şampiyonu, Galatasaray iki çifte kürek takımı. Altan Karındaş (dümenci), Lale Oraloğlu (Kaptan) ve Evin Saracoğlu

Champions in 1951, Galatasaray two double rowing team. Altan Karındaş (helmswoman), Lale Oraloğlu (captain) and Evin Saracoğlu

(Galatasaray Lisesi Müzesi)

SANATÇI RUHLU BİR SPORCU
Lale Oraloğlu
Kürek

1923 yılında dünyaya gelen Lâle Oraloğlu İstanbul Üniversitesi İngiliz Filolojisi mezunu olmanın yanı sıra, Konservatuar Şan ve Piyano bölümünde de okudu. 1950 yılında Galatasaray Kız 4 tek kükrek takımına girdi ve arkadaşlarıyla birlikte şampiyonluğu kazandı. Ertesi yıl, hem kükrek kaptanlığını, hem de kükrek idareciliğini üstlenerek yakın arkadaşlarından kurduğu yeni kadroyla İstanbul şampiyonluğuna üç kategoride girdi ve hepsinde şampiyonluğa ulaştı. 1958 yılına kadar çifte ve tek olmak üzere birçok şampiyonluğa imza attı. Sanatta da çeşitli başarıları bulunan Lale Oraloğlu Türkiye'yi değişik festivallerde temsil etti.

Kaynak: Ali Oraloğlu

(Yanda) Viyana
Ekibi, 1965

(Side) The Vienna
Team, 1965.

(Üstte) Soldan sağa: Feriha Gelen, Müren İndelp, Gönül Songül, Reyhan Tunçman, Aynur Savaşgören, Gönül Ercan

(Top) From left to right: Feriha Gelen, Müren İndelp, Gönül Songül, Reyhan Tunçman, Aynur Savaşgören, Gönül Ercan

(Gönül Ercan Arşivi)

İLK GRUP ÇALIŞMASI

Ritmik Jimnastik

İlk kez 1953 yılında İstanbul liseleri arasında yetenekli jimnastikçiler seçildi. Sonra kampa gönderildiler. Çamlıca Öğretmen okulunda antrenmanlara başlandı. Amaç 1955 yılında yapılacak olan Uluslararası Dünya Beden Eğitimi Kongresi'ne gösteri ekibi çıkartmakti. 12 kişi bu gösteri ekibine seçildi. Bu çok iyi yetiştirilmiş ekip, hem planlanan gösteriye çıktı, hem de 1959 yılına kadar yurdun birçok yerinde değişik gösteriler yaptı. 1959 yılında dağılan ekibin yeri 1961 yılına kadar boş kaldı. 1961 yılında Erenköy Kız Lisesi, Beden Eğitimi öğretmeni Fahamet Humbaracı tarafından seçilen öğrenciler Kadıköy Halk Eğitimi Merkezi Jimnastik Grubu olarak çalışmalara başladı. Bu ekip 1965 yılında Cynastra'da (uluslararası jimnastik festivali) gösterilere katıldı.

(Üstte) 25 Aralık 1964 İstanbul 2. Teşvik Musabakası (Denge Ağacı)
(Top) 25 December 1964 İstanbul Encouragement Competition (Balance Tree).

(Yanda) 3-7 Şubat 1965 İstanbul Şampiyonası birincisi
(Side) 3-7 February 1965 1st in the Istanbul Championship.

(Gönül Ercan Arşivi)

JİMNASTİK BİRİNCİLİĞİNDEN MİLLİ HAKEMLİĞE

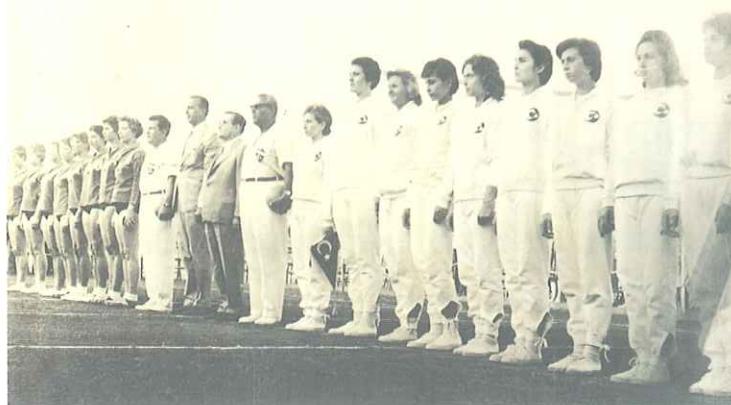
Gönül Ercan
Jimnastik

1936 yılında İstanbul Arnavutköy'de doğdu. Yüksek öğrenimini İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Pedagoji Bölümü'nde tamamladı. 1953- 1975 yılları arasında aktif olarak ritmik jimnastik, voleybol, aletli jimnastik, eşli akrobatisk hareketler ve kürek sporu yaptı. 1953 yılında İstanbul'da yapılan Dünya Beden Eğitimi Kongresi'nde ritmik jimnastik ekibi ile gösterilere çıktı ve ilk defa milli oldu. 1961'de Kadıköy Halk Eğitimi Merkezi'nde aletli jimnastik çalışmalarına başladı. Katıldığı aletli jimnastik müsabakalarında pek çok İstanbul birincilikleri, denge ve yer aletlerinde de Türkiye birincilikleri kazandı. 1965 yılında Viyana'da yapılan Uluslararası Jimnastik Festivaline ritmik jimnastik ekibi ile iştirak etti. 1971 yılında İzmir'de düzenlenen Akdeniz oyunlarında jimnastik hakemliği yaptı ve bir çok müsabakada Milli Hakem olarak görev aldı. Şimdi ise 1973 yılında açmış olduğu özel anaokulunda Kurucu Müdür-Pedagog olarak çalışıyor.

(Üstte) Soldan sağa: Ayten Salih(K.), Ayla Caner, Nezihî Mutlubaş, Tanel Erman, Güneş Çapa, Seda Yağcıoğlu

(Top) From left to right: Ayten Salih (captain), Ayla Caner, Nezihî Mutlubaş, Tanel Erman, Güneş Çapa, Seda Yağcıoğlu

1961 Türkiye - B. Almanya özel karşılaşması (22 Temmuz) Bursa
1961 Turkey – Eastern Germany special match (22 July) Bursa

(Vala Somali Arşivi)

İLK BAYAN VOLEYBOL MİLLİ TAKIMI Voleybol

Voleybol, ilk kez 1919 yılında Amerikalılar tarafından ülkemize getirilmiş, kız liseleri arasındaki ilk maçlar 1924'de yapılmış ve İstanbul Kız Lisesi Şampiyon olmuştur. İlk kulüp takımı ise, 1954 yılında Fenerbahçe Spor Kulübü bünyesinde kurulmuş ve aynı yıl şampiyon olmuştur. En uzun süre şampiyonluğu elinde tutan takım 1973-1985 yılları arasında Eczacıbaşı'dır. Avrupa çapında alınan ilk derece, 1980 yılında Eczacıbaşı Bayan Voleybol Takımı'nın Çekoslovakya'da yapılan Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası'nda 2.lik derecesidir. Aynı turnuvada, takım kaptanı Selcan Teoman Avrupa Karması'na seçilerek ilk kez bu karmaya seçilen voleybolcu unvanına sahip olmuştur.

(Üstte) Gül Çıray şeref kürsüsünde.

(Üst) Gül Çıray, always occupied a place on the rostrum.

(Olimpiyat Dünyası Sayı:4)

BALKAN REKORTMENİ ATLET
Gül Çıray (Akbaş)
Atletizm

1 939 Vidin (Bulgaristan) doğumlu. Küçük yaşta ailesiyle birlikte Türkiye'ye geldiler. Ankara Ulus Ortaokulu ve Ankara kız Lisesi'nde koşulara başlayan Gül Çıray resmi olarak 1955 yılında Ankaragücü'nde atletizme başladı. Aynı yıl Milli Takım kadrosuna seçilen Gül Çıray, akabinde Balkan Şampiyonasına katıldı. Ünlü spor adamlarımızdan Nail Moran ve Jerfi Fıratlı'nın desteği ve hocaları Besim Aybars ve Cahit Önel'in çalıştırıcılarıyla kısa sürede formun zirvesine ulaştı.

Atletizmde 47 Türkiye rekoru ve iki Balkan rekoru kıran Gül Çıray 1960 Roma Olimpiyat Oyunları'nda da ay yıldızlı formayı giydi. Gül Çıray'ın başarılı koşularından birkaçı:

1958 Londra Mil koşusu (5.nci)

1958 Sofya 800 metre Balkan Şampiyonu

1959 Belgrad Kros Şampiyonu

(üste) Basketbol tarihimizin ilk Türk Kız Milli Takımı (1964) Arka sıra soldan: Alev Alison, Sabiha Kipirdar, Sürmeli Gültekin, Emel Engül Ön sıra: Ayşe Ülkümen, Nuray, Aynur Kiranyaz, Meryem Yenigün, Sevim Sayın (Kaptan), Ferhan Atlı, Meral Ülkümen

(Top) The first Turkish female basketball team (1964) Back from the left: Alev Alison, Sabiha Kipirdar, Sürmeli Gültekin, Emel Engül Front: Ayşe Ülkümen, Nuray, Aynur Kiranyaz, Meryem Yenigün, Sevim Sayın (Captain), Ferhan Atlı, Meral Ülkümen.

Avusturya ve Almanya
maçına hazırlanan kız
basketbol milli takımı
çalışma sırasında, 12
Eylül 1964

Female basketball
team is preparing for
the matches with
Austria and Germany,
12 September 1964

(Sevim Bilgin Arşivi)

İLK KIZ BASKETBOL TAKIMIMIZ Basketbol

Gazi Eğitim Enstitüsü'nde öğretmen olan Faik Gökay, Basketbol Federasyonu Başkanlığı sırasında, okulundaki kız basketbolcuların gayretli çalışmalarından cesaret alarak ilk Kız Milli Basketbol Takımı'nı oluşturmaya girişti ve böylelikle Kız Milli Takımımız ortaya çıkmış oldu. Türk Kız Milli Basketbol Takımı ilk maçını 12 Eylül 1964 tarihinde Münih'te Batı Almanya'ya karşı oynadı. Almanya'da kız takımları bizden daha yeni olmasına rağmen bu maçı sadece beş sayı farkla (43-48) kaybettik. Türk basketbol tarihinde yeri olan bu maçın kadrosu şöyledir; Sevim Sayın "Kaptan"(1), Emen Engün (31), Ferhan Atlı (2), Alev Adison (9), Meryem Yenigün (0), Sahire Kolcu (4), Meral Ülkümen (2), Ayşe Ülkümen (0). İstanbul, Ankara ve İzmir'deki kız okulları ile üniversite ve yüksek okullarda doğan, başta Fenerbahçe ile Galatasaray olmak üzere kulüplerimizde büyünen ve Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nde gelişen Türk kız basketbolunda Ankara Kolejliler takımı en üst derecelere ulaşmıştır.

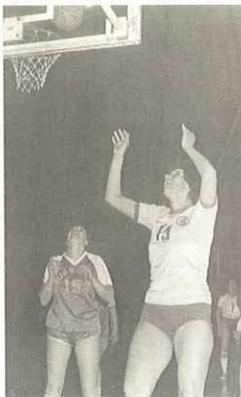

(üste) 1975 Şampiyonası Türkiye 1. de takım arkadaşlarıyla
(Top) With The other team members in 1975 Championship.

(Yanda) Gölseren Gönül maç
esnasında

(Side) Gölseren Gönül during a
competition

(Yanda ve üstte) Jubile 14-12-1983

(Side and Top) Jubilee 14-12-1983

(Gölseren Gönül Arşivi)

POTALARIN DOSTU, BASKETBOLUN DEVİ

Gölseren Gönül

Basketbol

"Cocukken babamın boks ve atletizmden kazandığı madalyalarla oynar, onları boynuma takardım. Nereden bilirdim bir gün o madalyaların bana ait olanlarını takacağımı, hem de üst üste 14 yıl. Meğerse ne büyük zevkmiş, şampiyon olmak, şilt takmak, kupa kazanmak." Milli basketbolcumuz Gölseren Gönül, bu kelimelerle ifade etmiş kendisini. Potalarla tanıtı ve bir yıl sonra Milli Takıma seçildi. 1965'de Bolu'daki Türkiye Şampiyonası yarışmalarının en başarılı sporcusuarmağanını alarak aldığı kupa bundan sonrakilerin bir öncüsüydü. 1973'de Emniyet Spor Kulübü'nde ilk defa Kız Basketbol Takımının kuruluşunu gerçekleştirdi. Türk Kız Basketbol tarihinde 1975'de Belçika C.S.F. Logise karşı ilk defa Avrupa Şampiyon Kulüpler Turnuvasında bir galibiyet alındı. Avrupa'ya resmen transfer olan ilk amatör sporcu ve basketbolcu oldu. 1983 yılına kadar katıldığı her kulübe üstüste birincilikler kazandıran Gölseren Gönül spor hayatını bırakırken, genç arkadaşlarına Türk kız basketbolunu daha ileri seviyelere çıkarmaları için yardım edeceğini söz veriyor.

(Yanda) Özden Ezinler Şeref Kürsüsünde

(Side) Özden Ezinler in The Honorary Tribune

(Üstte) Özden Ezinler 1971 yılında Milliyet Gazetesince yılın sporcusu seçildi

(Top) Özden Ezinler become The sports person of The year in 1971 -by The Milliyet Newspaper

(Olimpiyat Dünyası sayı:4)

(Altta) Şampiyon Özden Ezinlerin evindeki şeref köşesinde

(Bottom) Champion Özden Ezinler in her home

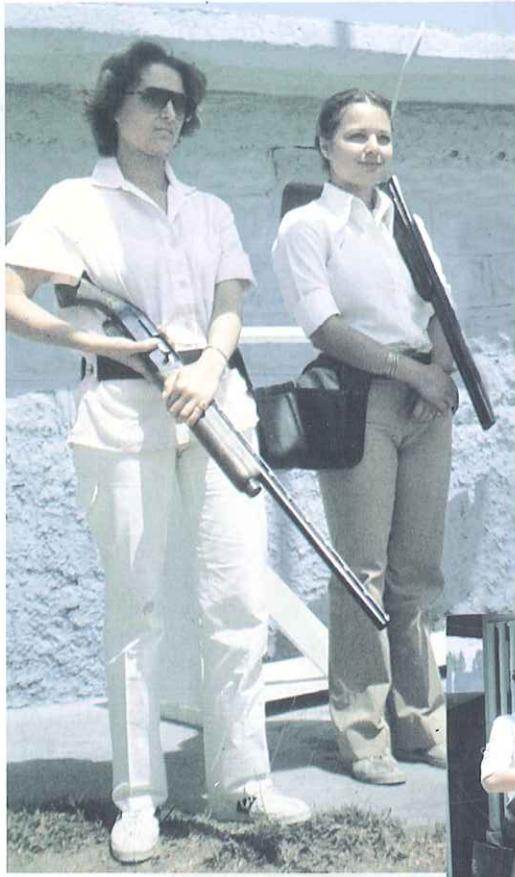

MÜNICH OLİMPİYATLARINDA BİR KADIN SPORCU Özden Ezinler Eskrim

1958 yılında Eskişehir'de doğdu. Öğretmen olan anne ve babası ile küçük yaşta İstanbul'a geldi. İstanbul spor yurtlarındaki çalışmalarının ardından 1967 yılında TED Kulübü'ne (Tenis-Eskrim-Dağcılık) girdi.

1968 yılında Milli Takıma seçilen Özden Ezinler, Londra'da yapılan Dünya Gençler Şampiyonası'nda ilk kez ay yıldızlı formayı giydi. 1970 yılında Ankara'da yapılan uluslararası şampiyonada ikinci oldu. Aynı yıl İstanbul Turnuvası'nda birinciliği kazandı. 1971'de İzmir'de yapılan Akdeniz Oyunları'nda ikinciliği kazandı. Yıl sonunda Milliyet Gazetesi'nin "Yılın Sporcusu" anketinde birinci oldu. 1972 Münih Olimpiyatlarında tek kadın sporcumuz olan Ezinler, 1975 yılında Cezayir'de yapılan Akdeniz Oyunları'nda beşinci oldu.

TED Antrenörü Rıza Arseven tarafından yetiştirilen Özden Ezinler, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Gazetecilik Okulu Mezunu. Gazetecilik yapmayan, kısa süre yayın şirketinde çalışan Özden Ezinler, 1986 yılında faal spor hayatını bıraktı. Halen TED Kulübü'nde antrenörlük yapan Ezinler, aynı zamanda İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü'nde öğretim görevlisi.

(Üstte) Sili ve Melis Giraud
(Top) Sili and Melis Giraud
(Altta) Melis Giraud
(Bottom) Melis Giraud

(Melis Giraud Arşivi)

DÖRT YIL RAKİPSİZ ATICI

Sili Giraud (Özerdim)

Atıcılık

1 941 İzmir doğumlu. Orta ve lise öğrenimini Amerikan Kız Lisesi’nde gördükten sonra Osman Giraud ile evlendi. Eşinin avcılık ve atıcılık sporuna olan tutkusunu, zaten spora meraklı olan Sili Hanım için yeni bir faaliyet alanı oluşturdu.

1967 yılında düzenli olarak Skeet atışlarına başladı. 1969 yılında lisanslı atıcı olarak Türk Milli Takımında atışlara katıldı. İlk 4 sene rakipsiz olarak Balkan müsabakalarında birinci oldu. 1974 senesinde kendisine rakip olan Bulgar atıcıları geçerek, kendi deyimi ile gerçekten balkan birincisi oldu. İlk Türk bayan atıcısı ve Balkan birincisidir.

1973 yılında kızı Melis’de aynı sporda çalışmaya başladı. 1978 yılında Milli Takımında gençler kategorisinde birincilik, ilerleyen yıllarda dört kez Balkan birinciliği ve bir kez de Avrupa ikinciliği başarıları arasındadır.

TÜRKİYE İZCİLİK FEDERASYONU BAŞKANI
Sevim Ergin
İzcilik

1960 yılında Necati Bey Öğretmen Okulu'ndan mezun oldu. Daha önceki yıllarda, öğretmen vekili olarak çalıştığı Siirt'e atandı, sonra da Ankara merkezde 32 yıl çalışarak emekli oldu.

Öğretmenlik yaparken ikinci ilgi alanı izcilik oldu, izciliğin "iyi insan iyi vatandaş olma" ilkesi ilgisini çekiyordu. İzciliğe 1970 yılında başladı. Gereken kurslardan geçerek yurt içi ve yurt dışı faaliyetlerine kurs ve kamplara katılarak Türkiye'yi temsil etti. 1997 yılında yapılan seçimlerde Federasyon Başkan adayı oldu ve en yüksek oyu alarak, İzcilik Federasyonunda ilk kadın başkan oldu. Halen görevine devam etmektedir.

(üstte) Soldan sağa ayaktakiler: (Bantlı Forma) Hürriyet - Zekiye Coşkun, Nuray Baykut, Yurdusev Şen, Neşe Algur, Meral Baykut (Kaleci), Soldan sağa oturanlar: Mediha Nihalyüksel, Naime-Fuzen-Nilgün Yılmazer, Fusün Aral

(Top) From left to right standing: (in arm-band uniform) Hürriyet - Zekiye Coşkun, Nuray Baykut, Yurdusev Neşe Algur, Meral Baykurt, (goal keeper) , From left to right sitting: Mediha Nihalyüksel, Medime-Fuzen-Nilgün Yılmazer, Fusün Aral.

1973 Konya Maçı takım sahaya çıkarken
During a match in Konya in 1973 when the team was taking its place in the pitch

(Neşe Algur Arşivi)

İLK BAYAN FUTBOL TAKIMI

Dostlukspor
Futbol

Biz de erkekler kadar bu işi yaparız diyen, Moda'lı bir grup genç kız "Futbol Kulübü Derneği" ve Dostlukspor'u kurdular.(19 Nisan 1973).

İlk çalışmaları Erdoğan Şahin, Zeytinburnu'nda oturduğu için kulüp 1977'de Zeytinburnu'na taşındı. 1980 yılında, bütün derneklerle beraber kapatıldı. 1987 yılında, eski takımdan 7 kadın futbolcu bir araya gelerek çalışmaları tekrar başlattı. Takım, faaliyetlerini çeşitli hali saha açılışlarında ve lig maçları öncesinde gösteriler yaparak sürdürdü. 1987'den bu yana, Sabahattin Sönmez tarafından çalıştırılan takım, ilk uluslararası gösterisini, 1991 yılında Hollanda'da yapılan Uluslararası Bayan Futbol Turnuvasında gerçekleştirdi ve 18 kadın takımı arasında 8. oldu. Neşe Argur'un kaptanlığını yaptığı takım, herhangi bir kurum tarafından destek almadan, kendi olanaklarıyla yaşama savaşını vermektedir.

Cirit Atma Türkiye rekortmeni ve Balkan Şampiyonu Aysel Taş

Turkish and Balkan Champion in javelin, Aysel Taş

(Olimpiyat Dünyası Sayı: 5)

CİRİT ATMA REKORTMENİ

Aysel Taş

Cirit atma

Cirit atma dalında, Türkiye rekortmeni olan bayan atletimiz, 21 Ekim 1964 Haskova (Bulgaristan) doğumlu. Atletizme oniki yaşındayken Haskova Spor Okulu'nda başladı. Orada yetişti. Cirit atmadaki başarıları sonucu Bulgaristan Genç Milli Atletizm Takımı alındı. 1983 yılında Avrupa Gençler Şampiyonası'nda beşinci oldu. Erdinç Taş ile evlenip çocuk sahibi olduğu için atletizme beş yıl ara vermek zorunda kaldı. 1989 yılında Bulgaristan Milli Takımı forması altında, 54 metre 80 santimlik derecesiyle Balkan şampiyonluğunu kazandı. Aynı yıl eşi ve çocuğuyla birlikte Türkiye'ye göçetti. İzmir'e yerleştiler, 9 Eylül Üniversitesi Spor Bölümünde öğrenim gördü. Sekiz yıldan beri Bornova Ortaokulu'nda Beden Eğitimi öğretmenliği yapmaktadır.

1990 yılında kulüpler arası şampiyonada 53.14 metrelilik derecesiyle Türkiye rekoru kırdı. Bu rekoru aynı yıl önce 54.50, sonra da 56.62 metreye çıkardı. 1991 yılında Atina Akdeniz Oyunları'nda üçüncü olurken 54.34 metrelilik bir derece çıkardı. Aynı yıl Avrupa Milletler Kupa'sında ikinci, Fransa Dijon Turnuvasında üçüncü oldu. 1992 yılında İzmir'deki rekor denemesinde net 59 metrelilik derecesiyle sahip olduğu Türkiye rekorumu, kulüpler arası yarışmalarda 60.82 metreye yükseltti. Ancak, sakatlandığı için Barselona olimpiyatlarına katılmadı. 1993 Akdeniz Oyunlarında beşinci olan Aysel Taş, aynı yıl İsrail'deki Beşli Turnuvada birinci, Avrupa Milletler Kupası'nda üçüncü oldu. Daha sonra geçirdiği ameliyat nedeniyle iki yıl atletizmden uzak kaldı. 1995 ilkbaharında, tekrar cirit atmaya başladı; tek başına antrenörsüz olarak çalışarak Atlanta Olimpiyat Oyunları'na katıldı ve 57.86 metrelilik derecesiyle dünyanın seçkin atletleri arasında onyedinci oldu.

Aysel Taş, İzmir Büyükşehir Belediyesi Spor Kulübünde atletizm yaşamını sürdürür.

Lale Orta'nın ilklerinden bir diğeri de maç anlatan ilk bayan futbol spikeri olmasıdır.

Lale Orta is also the first female football commentator.

(Lale Orta Arşivi)

FUTBOLDA PEKÇOK İLKİ BAŞARAN

Lale Orta
Hakem

1960 yılında İstanbul'da doğdu. 1986 yılı Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü mezunudur. M.Ü. Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulunda; "Spor Yönetimi" üzerine Yüksek Lisansını tamamladı. (1993) M.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim dalında; "Spor Yönetimi" üzerine doktora eğitimiini tamamladı. (1996) Türkiye'nin ilk bayan futbol takımı olan Dostlukspor'da kaleci ve kaptan olarak oynadı. (1976-1989) Futbol Federasyonunun açmış olduğu kurslarla Türkiye'nin profesyonel liglerinde antrenörlük ve teknik direktörlük yapabilecek diplomaya sahip ilk kadın futbol antrenörü oldu. Türkiye liglerinde (Orhan Aydin'la birlikte) maç anlatan ilk bayan futbol spikeridir. 1986 yılından beri futbol hakemliği yapmaktadır. Profesyonel ve amatör 1500 üzerinde maç yönetmiştir. TMOK (Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi) üyesidir. Bayanlar Komisyonunda "Yarının Yıldızları Ücretsiz Spor Okulları" projesinde aktif çalışmalar yapmıştır. İTÜ (İstanbul Teknik Üniversitesi), Beden Eğitimi Bölümü'nde öğretim görevlisidir.

(Üstte) 1986 İzmir Avrupa Kupası Şampiyonu

(Top) 1986 European Cup Champion in Izmir.

(Yanda) 1992 Atina Dünya Şampiyonası
(Bayanlar Dünya İkinciliği Kupası)

(Side) 1992 World Championship in Athens
(2nd in The Female Cup)

(Tennur Yerlisu Arşivi)

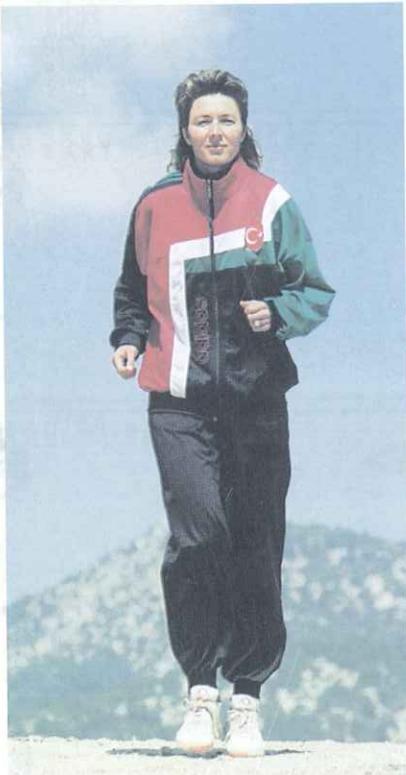
ŞAMPİYONLUKLARA DOYMAYAN TAEK-WONDOÇU

Tennur Yerlisu

Taek-wondo

T966 Almanya-Köln doğumlu olan sporcu, 1981 yılında yurda döndükten sonra öğrenimini Üsküdar Kız Lisesi ve İstanbul Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyat Fakültesi'nde tamamladı. Yüksek lisans eğitimi Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda, doktorasını Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda 1999 yılında tamamladı. 1992 yılından beri Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulunda, Spor Organizasyonu ve Yönetimi dersleri vermektedir.

Spor yaştısına ise, 1977 yılında Taekwon-do sporu ile başladı. 1982-1987 yılları arasında Türkiye ve Uluslararası Turnuvalar Şampiyonluğuna, 1982 yılında 44 kg. ve 1984 yılında 48 kg.'da Avrupa Şampiyonluğuna, 1986 ve 1987 yıllarında 51kg.'da Avrupa Kupası Şampiyonluğuna ve 1987 yılında 51kg.'da Dünya Şampiyonluğuna sahiptir. 1982 ve 1987 yıllarında hem Milliyet Gazetesi tarafından yılın sporcusu seçildi hem de Hürriyet Gazetesi Sedat Simavi Spor Ödülüne aldı. 1991 ve 1992 yıllarında ise Türk Bayan Taekwon-do Milli Takım Antrenörlüğünü yaptı. Halen Spor Bilimleri Derneği Yönetim Kurulu üyesidir.

(Üstte) Atletizm Federasyonu Başkanı Semra Aksu antrenmanlarına düzenli olarak devam etmektedir.

(Top) Head of The Athletes Federation, Semra Aksu, carries on her practices regularly.

(Olimpiyat Dünyası Sayı:6)

232 KEZ MİLLİ FORMAYI GİYEN ATLET

Semra Aksu
Atlet

1 962 İzmir (Çigli) doğumlu. Atletizme 1979 Mart ayında İzmir Karşıyaka Kulübü'nde başladı. Mayıs ayında 400 m. engellide rekor kırdı. Daha sonra 1980 İslam Oyunları'nda 100 metre engellide birinci oldu. 1983'te Balkan ikincisi, 1985'te Paris'te yapılan Dünya Salon Atletizm yarışmalarında altıncı oldu (200 metre). 1986 yılında 400 m. engellide birinci, 100 metre engellide ikinci ve bayrak takımında üçüncü oldu. 232 kez Milli formayı giyen atletimiz 1984 Los Angeles, 1988 Seul Olimpiyatları'na, 1983 Kazablanca, 1987 Akdeniz Oyunları'na ve çeşitli uluslararası müsabakalara katıldı. 100, 200 metre 100 ve 400 engelli koşularla yüze yakın Türkiye rekoru kırdı. Ülkemizde spor yaptığı sürece hiç geçilmeyen bayan atletimizdir.

1991 yılında Semra Aksu Türkiye Şampiyonası'na girdi ve tekrar Milli Takıma seçildi. Atina'da yapılan Balkan Şampiyonası'nda 200 metrede ikinci oldu.

İlk, orta, lise öğrenimini İzmir Çigli'de yapan Semra Aksu, 9 Eylül Lisesi'nde Beden Eğitimi öğretmenliği yapmaktadır. Aynı zamanda Atletizm Federasyonu Başkanlığı sürdurmektedir.

(Üstte) Nebahat Yalçın'ın fotofinishle belirlenen birinciliği.

(Yanda) Nebahat Yalçın yarışma öncesinde.

(Top) Nebahat Yalçın becomes first in a photo-finish.
(Side) Nebahat Yalçın before a competition.

(Nebahat Yalçın Arşivi)

ATLARIN DOSTU KADIN

Nebahat YALÇIN
JOKEY

Kasım 1970, Bulgaristan doğumludur. Küçük yaşlardan beri atlarla hep içe bulundu.

Jokey olarak ilk amatör yarışmasını Bulgaristan' da 12 yaşında yaptı, 7-8 yıl orada kaldı. 1989 yılında ailece Türkiye'ye göç ettiler.

Türkiye Jokey Kulübü İstanbul Veliefendi Hipodromu'nda Aralık 1989 yılında Ruhi Yaman ve merhum Orhan Baykara ekürilerinde çalışmaya başladı.

İstanbul Veliefendi Hipodromu'nda 4-5 yıl profesyonel olarak yarışlara katıldı, daha sonra sakatlanması nedeni ile, yarışlardan uzak kaldı ve 1998 yılında antrenörlüğe başladı. Şu anda yarışlara katılmıyor ve at çalıştırmayı sürdürüyor.

Dileği, her zaman bir şekilde atlara yakın olmak; jokeylik ya da antrenörlük ve belki de bir gün kendi atına sahip olarak at koşturmak...

(Üstte) Deniz Erengül yarışma sırasında.
(Top) Deniz Erengül during a competition.

(Altta) Deniz Erengül'ün bir gösterisinden.
(Bottom) A show by Deniz Erengül.

(Deniz Erengül Arşivi)

BUZLAR KRALİÇESİ

Deniz Erengül

Buz Pateni

Buz pateni ile 1981 yılında tanışan Deniz Erengül, 1973 yılında Ankara'da doğdu. Paten kaymak kısa zaman içerisinde onun için tutku haline gelmişti. Ailesinin desteği ve antrenörü Fehmi Tekelioğlu ile yoğun çalışmalar sonucunda 1982 yılında, Ankara'da yapılan Türkiye Buz Pateni Şampiyonası'nda Yıldızlar Kategorisinde, ilk birinciliğini kazandı. Antrenörünün İstanbul'a taşınmasından sonra babası Utku Erengün ile çalışmalarını sürdürdü ve 1982-1995 yılları arasında yapılan değişik şampiyona ve kategorilerde birincilikleri oldu. 1989 yılında Moskova'da dünyanın en başarılı antrenörlerinden Natalia Linichuk ile çalışma şansını yakaladı. 1990 yılında, Atina'da yapılan Balkan Şampiyonasında ilk kez milli forma giyerek ikinci oldu. 1991 yılında, Hollanda'da kulüpler arası Artistik Buz Pateni Şampiyonasında birinci oldu. 1992 yılında, Hollanda'da düzenlenen "World on ice" şovunda kaymak üzere davet edildi. 1995 yılında, aktif sporculuk yaşıntısını bırakarak, gerek yurtiçi gerekse yurtdışında gördüğü eğitim sonucu Milli Takım Antrenörü oldu. Hacettepe Üniversitesi, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu'ndan 1996 yılında mezun oldu. Halen Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda, Antrenman ve Hareket Anabilim Dalı'nda, araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır ve yüksek lisans eğitimi devam etmektedir.

1998 İspanya "Alicante" Dünya birincisi
1998 Spain "Alicante" World Champion.

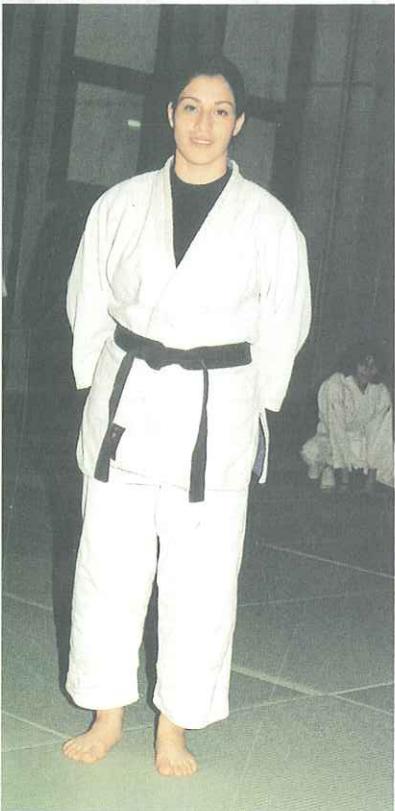
(Tülay Özbeğ Arşivi)

ALMANYA'DAKİ TEMSİLCİMİZ

Tülay Özbeğ

Vücut geliştirme

Tülay Özbeğ, 1956 yılında İstanbul'da doğan bir Almanya'lı Türk sporcu. 1970 yılında Almanya'ya yerleşti. 27 yaşında kilo almak için spor yapmaya başladı. 1984 Türkiye birinciliği, 1995 ve 1998 yıllarında Avrupa ve Dünya birincilikleri ve 4 kez Dünya ikinciliği başarılarından bazılarıdır.

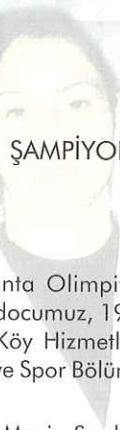
(Yanda) İlknur Kobaş antrenmanlar esnasında.

(Yanda) Katıldığı yarışmalarda ülkemize çeşitli madalyalar kazandıran İlknur Kobaş Ay-yıldızlı formayla.

(Side) İlknur Kobaş who brought medallions to our country in her National uniform.

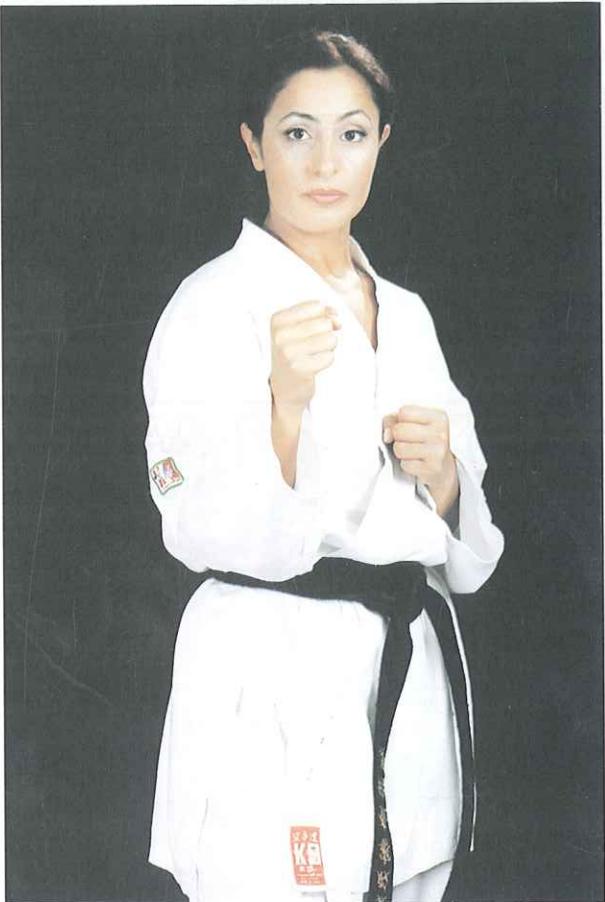
(Olimpiyat Dünyası Sayı: 10)

ŞAMPİYONLUKLARA DOYMAYAN JUDOCUMUZ İlknur Kolbaş Judo

Atlanta Olimpiyat Oyunları'nda ay yıldızlı formayı giyen bayan judocumuz, 1977 yılında Sakarya'da doğdu. Judoya 1986 yılında, Edirne Köy Hizmetleri Kulübü'nde başladı. Trakya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü son sınıf öğrencisi olan İlknur Kolbaş şu dereceleri aldı:

1987 Mesir Şenlikleri birincisi (Manisa), 1988 Minikler Türkiye Şampiyonu (Konya), 1989 Minikler ve Yıldızlar Türkiye Şampiyonu, 1990 Gençler Türkiye üçüncüsü (Samsun), 1990 Boğaziçi Turnuvası üçüncüsü (Aynı yıl milli formayı giydi.), 1990 Gençler Türkiye Şampiyonu (İzmir), 1991 52 kg. Türkiye şampiyonu, 1991 Büyükler ve Gençler üçüncüsü (Kayseri), 1991 Uluslararası turnuva gençler 52 kg. üçüncüsü (İzmir), 1992 56 kg. Gençler Türkiye şampiyonu (Samsun) 1992 56 kg. Büyükler Türkiye üçüncüsü, 1992 Prag Turnuvası ikincisi (Çekoslovakya), 1992 Avrupa Şampiyonası üçüncüsü (İsrail), 1993 61 kg. Gençler ve büyükler Türkiye Şampiyonu (Konya), 1993 Sofya Turnuvası birincisi, 1993 Avrupa Şampiyonası ikincisi (Hollanda), 1994 Gençler ve büyükler Türkiye şampiyonu, 1994 Uluslararası turnuva gençler birincisi (İzmir), 1994 61 kg. dünya şampiyonu (Mısır), 1994 61 kg. Avrupa şampiyonu (Portekiz), 1994 Prag Turnuvası 61 kg. birincisi (Çekoslovakya), 1994 Sofya Turnuvası 61 kg. birincisi, 1995 66 kg. büyükler Türkiye şampiyonu (Manisa), 1995 66 kg. Gençler Türkiye şampiyonu, 1995 66 kg. Uluslararası Turnuva şampiyonu (İzmir) 1995 Prag Turnuvası 61 kg. ikincisi (Çekoslovakya), 1995 61 kg. Avrupa şampiyonu (İspanya), 1996 61 kg. büyükler Türkiye şampiyonu (Konya), 1996 61 kg. Moskova Turnuvası şampiyonu (Rusya), 1996 Prag Turnuvası 61 kg. üçüncüsü (Çekoslovakya), 1996 Atlanta Olimpiyat Oyunları beşincisi, 1997 63 kg. Türkiye şampiyonu (Konya), 1998 A Turnuvası 63 kg. büyükler ikincisi (Moskova), 1998 A Turnuvası 63 kg. büyükler üçüncüsü (Roma), 1998 A Turnuvası 63 kg. büyükler üçüncüsü (Avusturya).

(Nurhan Fırat Arşivi)

ALMANYA'DAKİ KARETECİMİZ

Nurhan Fırat
Karate

1 972 yılında İstanbul'da doğdu. 1976 yılında ailesiyle birlikte Almanya'ya yerleştiler. Karateye 1984 yılında başladı ve 6 yıl sonra milli oldu. Aldığı dereceler şöyledir:

- 1991 Avrupa 3. Ferdi
- 1991 Avrupa 3. Takım
- 1992 Avrupa 3. Ferdi
- 1992 Dünya 2.Ferdi
- 1992 Dünya 3.Takım
- 1993 Dünya 2. Ferdi
- 1993 Avrupa 1. Ferdi
- 1994 Dünya 3. Ferdi
- 1995 Avrupa 3. Ferdi
- 1995 Avrupa 3. Açık
- 1996 Avrupa 3. Ferdi
- 1996 Dünya 3. Ferdi
- 1997 Avrupa 1. Ferdi
- 1997 Avrupa 3. Takım
- 1998 Avrupa 3. Açık
- 1998 Dünya 1. Takım
- 1999 Avrupa 1. Takım
- 1999 Avrupa 2. Açık

Şimdi, sporun yanısıra sekreterlik yapmaktadır.

(Üstte) Dünya ve Avrupa Şampiyonu Bayan Okçumuz Elif Altinkaynak
(Top) The World and The European Champion in Archery Elif Altinkaynak.

(Altta) Takım halinde 2. olduğumuz 1995 Dünya Okçuluk Şampiyonasında Elif Altinkaynak yarışırken
(Bottom) Elif Altinkaynak during a competition in 1995 Word Archery Championship where Turkish Team become the 2nd.

(Olimpiyat Dünyası Sayı: 10)

1993 ANTALYA'DA DÜNYA ŞAMPİYONU

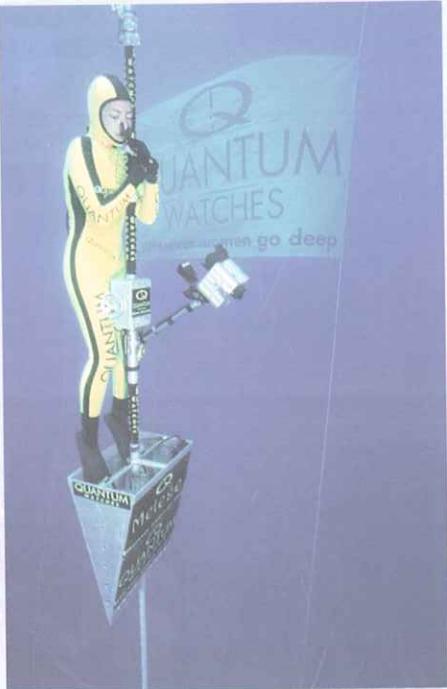
Elif Altinkaynak

Okçuluk

1 974 yılında Isparta'da doğan Elif Altinkaynak ilk ve orta öğrenimini Isparta'da tamamladı. Halen Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda okuyor. Spora 1989 yılında başladı ve aynı yıl Mersin'de yapılan Türkiye Şampiyonasını katıldı.

Elif Altinkaynak'ın katıldığı yarışmalar:

- 1991 Rusya Turnuvası
- 1993 Antalya Dünya Şampiyonası (Dünya şampiyonu oldu.)
- 1993 Çekoslovakya Turnuvası (Takım halinde üçüncü)
- 1995 İsviçre Grand Prix (Ferdi ve takım halinde üçüncü)
- 1995 Balkan Şampiyonası (Üçüncü)
- 1995 Endonezya Dünya Şampiyonası (Takım halinde ikinci)
- 1996 Belçika Salon Avrupa Şampiyonası (Toplam puanda sekizinci)
- 1996 Atlanta Grand Prix (Üçüncü)
- 1996 Atlanta Olimpiyat Oyunları (Dördüncü)
- 1997 Antalya Altınok Turnuvası (Dördüncü)
- 1997 Fransa Grand Prix (İkinci)
- 1997 13. Bari Akdeniz Oyunları (Dördüncü)
- 1997 Kanada Turnuvası (Takım halinde üçüncü)
- 1998 Avrupa Şampiyonası (Takım halinde ikinci)
- 1998 Tayvan Üniversitelerarası Turnuvası (Takım halinde ikinci)
- 1998 Arizona Turnuvası (Takım halinde ikinci)
- 1998 Hırvatistan Turnuvası (Dördüncü)
- 1998 Antalya Altınok Grand Prix (Takım halinde üçüncü)
- 1998 Almanya Grand Prix (Takım halinde üçüncü)

Temmuz 2000 dalışı
July 2000 diving.

(Quantum Arşivi)

22 YAŞINDA BİR DÜNYA REKORTMENİ

Yasemin Dalkılıç
Dalgıç

1 979 yılında Ankara' da doğan Yasemin Dalkılıç, ilk ve orta öğrenimini Özel Yükseliş Koleji'nde tamamlayarak, 1996 yılında, halen öğrencisi olduğu Orta Doğu Teknik Üniversitesi Matematik Bölümü'ne girdi.

1992 yılında Yükseliş Spor Kulübü Yüzme Takımı'na katıldı ve 1994 yılında kadar katıldığı yarışmalarda çeşitli dereceler aldı. 1994' den sonra aynı kulübün Palethi Yüzme (Monopale) Takımı ve Sualtı Ragbisi Takımı ile devam ettiği çalışmaları sonucu birçok kere Milli Takıma seçilerek, ülkemizi Avrupa ve Dünya Şampiyonalarında temsil etti. Aynı zamanlarda sualtı konusunda çalışmalarına devam eden Dalkılıç, üst seviyede tüplü dalış, ilkyardım ve cankurtarma lisanslarına sahip oldu.

Çok küçük yaştardan beri serbest dalış ile ilgilenen Yasemin Dalkılıç, 1997 yılında sualtı araştırmaları sürdürden Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sualtı Topluluğu'na katıldı. Dalkılıç, bu topluluğun serbest dalış konusunda çalışma yapan bir alt gurubu olan Serbest Dalış Gurubu'na dahil olarak, 1998 yılında, İtalya'da düzenlenen 2. Serbest Dalış Dünya Şampiyonası'nda Milli Takımı temsil etti ve bayanlar arası en iyi dereceyi elde etti.

Yasemin Dalkılıç 1999 yılı başında, serbest dalış konusunda en tanınmış isimlerden olan, kendisinden önce iki Serbest Dalış Dünya Rekortmenini keşfetmiş ve yetiştirmiş antrenörü Rudi Castineyra ile çalışmaya başladı. Bu çalışmanın sonucu olarak da, Quantum sponsorluğunda, 7 Kasım, 1999 tarihinde, saat 11:11'de Bodrum Yalıçiflik açıklarında, 68 metreye dalarak, "Malzeme Destekli Sabit Ağırlıkla Serbest Dalış Bayanlar Dünya Rekoru"nu gerçekleştirdi. Rekoru, uluslararası bir organizasyon olan Serbest Dalış Kuralları ve Eğitim Birliği F.R.E.E. .(Freediving Regulations and Education Entity) tarafından, bu konuda tanınmış yabancı hakemlerce tescil edildi.

Yasemin Dalkılıç 2000 yılını da verimli geçirdi. 19 Temmuz 2000'de değişken ağırlıkla, limitli serbest dalışda, 100m. ile, 23 Temmuz 2000'de değişken ağırlıkla limitsiz dalışda, 120m. ile dünya rekorlarının sahibi oldu.

(Üstte) Ayaktakiler: Melahat Eryurt, Meral Halıcı, Melek Olsen, Burçin İnce, Ayfer Sayın, Ayfer Topluoğlu, Nazan Bulut, Ayşegül Yılmaz, Nurgül Güneş, Selinda Yuluğ, Alev Paşa
Oturanlar: Emine Yılmaz, Osman Demirci, Atalay Canel (Ant), Fahir Genç (Tnk. Dir.), İlgar Sümertaş (I), İbrahim Mamat (I), Seçil Kutay (Ant), Feride Akgün, Gözlem Güzelyurt, Çiğdem Kayhan, İlknur Şenol, Necla Akdoğan, Çilem Yaşar, Mehtap Ardahanlı.

(Top) Standing: Melahat Eryurt, Meral Halıcı, Melek Olsen, Burçin İnce, Ayfer Sayın, Ayfer Topluoğlu, Nazan Bulut, Ayşegül Yılmaz, Nurgül Güneş, Selinda Yuluğ, Alev Party sitting: Emine Yılmaz, Osman Demirci, Atalay Canel (trainer), Fahir Genç (Technical Director), İlgar Sümertaş (I), İbrahim Mamat (I), Seçil Kutay (trainer), Feride Akgün, Gözlem Güzelyurt, Çiğdem Kayhan, İlknur Şenol, Necla Akdoğan, Çilem Yaşar, Mehtap Ardahanlı.

8.9.1996 Romanya
Maçı Hazırlık kampı
Preparation camp
for The match with
the Rumanian team
on 8.9.1996.

İLK BAYAN MİLLİ FUTBOL TAKIMI

Futbol

Türkiye'de kadınlar futbola 1970 yılında Dostlukspor'un kurulmasıyla başlamıştır. Kısa sürede kadın futbolu ilgi görmüş, ülkenin birçok yerinde kadın amatör futbol klubleri kurulmaya başlamıştır.

İlk bayan milli futbol takımı ise 1995 yılında futbol federasyonunun aldığı kararla kuruldu. Federasyon 15'e yakın bayan futbol takımına çağrı yaparak, bu takımlardan gelen 30 kişilik bir grupta Kızılcahamam'da kampa girdi. İlk bayan milli futbol takımının çalışmaları böyle başladı.

Takım yaşıları 16 ile 25 arasında değişen bayanlardan oluşmaktadır. Bir çok uluslararası karşılaşmalara katılmıştır. Ayrıca çeşitli özel maçlar yapmıştır. Bu karşılaşmalardan bazı önemlileri UEFA 4. ve 5. Bayanlar Futbol Şampiyonası ve 3. Dünya Bayanlar Futbol Şampiyonasıdır. Takımın yeni olması nedeniyle bu karşılaşmalarda önemli bir sonuç elde edilmemiştir. İlk bayan milli futbol takımı, Futbol Federasyonu tarafından desteklenmektedir.

Bayan Futbolunun ülkemizdeki dünü bugünü yarını.-Atalay Canel
İstanbul, 1998

(Yanda) Zarife Yıldırım'ın Avrupa üçüncülüğünü kazandığı an.

(Side) the moment that Zarife Yıldırım became 3rd in the European Championship.

(Altta) Güreşde Avrupa 3. Zarife Yıldırım şeref kürsüsünde

(Bottam) Zarife Yıldırım becomes 3rd in The European Championship in wrestling.

(Hürriyet Gazetesi Arşivi)

BRONZLA TARİHE GEÇEN KADIN GÜREŞÇİMİZ

Zarife Yıldırım

Güreş

Kadının, güreş minderlerinde görülmesi 1925'li yıllara dayanır. Spor tarihçileri bu durumu spor olarak kabul etmemekte, ve bir sirk gösterisi olarak değerlendirmektedir.

Güreşde, Zarife Yıldırım uluslararası ilk başarısını kazandığı için ilkler arasında yer almaktadır. İstanbul doğumlu olan Zarife Yıldırım, eski bir judocudur. Güreşe 1999 yılında başlamıştır. Altı ay sonra yarışmacı olarak mindere çıkmıştır. Nisan 2000 tarihinde Avrupa serbest güreş şampiyonasında, 75 kg.'da 3. maçında Macar rakibini yenerek, bayan güreşinde ülkemize tarihimizin ilk bronz madalyasını kazandırmıştır.

Sponsor destekleri ile bu ajandanın gerçekleşmesini sağlayan,
Azizler Holding Yönetim Kurulu Başkanı Cüneyt ZAPSU'ya

Bütün çalışmalar boyunca, danışmanlık görevini üstlenen,
Spor tarihi yazarı Cem Atabeyoğlu'na

Araştırmaları ile sporculara ait bilgilere ulaşmamızı sağlayan,
Firdevs Hoşer'e

İngilizce çeviriler için
Zeynep Emek Akman'a

Ve katkılarından dolayı,

Özlem Acar, Ergun Hiçyılmaz, Banu Aktaş, Neşe Albur, Sevim Bilgin, Sami Mengütay, Oğuz Devran, Ali Oraloğlu, Filiz Özbilir, Reşat Sarıoğlu, Alanur Saver, Sabahattin Sönmez, Feza Toker, Sabiha Uğurlu, Hasan Hoşer, Ebru Grafik ve Matbaacılık A.Ş. ve A.İbrahim İslamoğlu'na

VAKIF YÖNETİM KURULU TEŞEKKÜR EDER.

"TÜRKİYE'NİN İLK JİMNASTİK ÖĞRETMENLERİNDEN

Naciye Aküren

Türkiye'de bilimsel anlamda spor eğitiminin tarihi 1924'te Almanya'dan getirilen Beden Eğitimi uzmanı Kurt Dainas'ın yönetiminde başlar. Ankara Gazi Terbiye Enstitüsü'nde verilen beden eğitimi dersleri dışında, bir de 1926'da İstanbul Çapa Kız Muallim Mektebi'nde jımnastik kursları açılır. "Bu kursun yöneticiliğini İsveç jımnastığının Türkiye'deki öncüsü Selim Sirri Tarcan bizzat yapmıştır ve ayrıca bu kurs için İsveç'ten biri bayan iki öğretim üyesi getirilmiş ve bu yetenekli öğretmenlerin dışında silahlı kuvvetlerimizden de subay istenmiştir." (*Cumhuriyetimizin Ünlüleri Ata'yı Anlatıyor, İstanbul, 1928, s.22*) Dokuz ay süren bu kurslar sonucu yetiştirilen çok sayıda öğrenciden en başarılı olanları, o günün yoksulluk koşullarında yurt dışına eğitime gönderilir. Cumhuriyet'in genç insanının beden sağlığı bilimsel bir anlayışla öğretilmek istenir.

1926 yılının sonuna doğru bu kurslardan birine Bursa'dan bir genç kız da katılır. On sekiz yaşındaki bu genç, iki yıllık öğretmen Naciye Aküren'den başkası değildir. 1997'de kaybettigimiz Naciye Aküren, Türkiye'nin ilk jımnastik öğretmenlerinden. Onun da ilk jımnastik öğretmeni, Selim Sirri Tarcan. Tıbbi jımnastik öğretmeni ise bir İsveçli. Spordaki başarısı nedeniyle yurtdışına gönderilecek grup içinde yer alan Aküren, babasının hastalığı nedeniyle gitmez. O da Bursa'ya döner ve öğretmenliği jımnastik eğitimi almış bir genç kadın olarak devam eder.

Naciye Aküren, 1915'te ilkokula başlamış, hem de üçüncü sınıfından. 1924'te Bursa Kız Muallim Mektebi'ni bitirmiş, on altı yaşında bir genç öğretmen olarak. İki yıllık öğretmenliği sırasında yaşı küçük olduğu için maaş bile alamamış. On sekiz yaşına geldiğinde aldığı maaşın miktarını "Fevkalade bir maaş" diye anlatmış sonraki yıllarda..."

Düzenleyen: Firdevs Gümüşoğlu, Bilim ve Ütopya ,Mart 1999
Arka Kapak: Naciye Aküren Bursa Kız Muallim Mektebi'ni bitirdiği yıl (1924)

